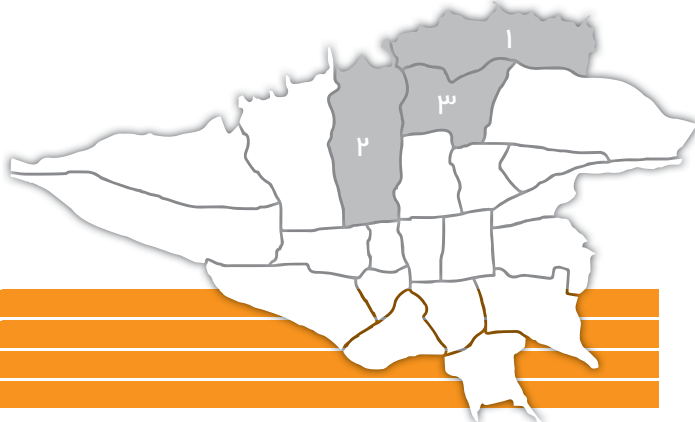

این گره با پارکینگ باز می‌شود

وجود مراکز اداری، تجاری، بیمارستان و مراکز آموزشی در تکه سوم پایتخت، روزانه جمعیت شناور حدود یک میلیون نفر را...

- شنبه
- ۱۷ خرداد ۱۳۹۹
- سال شانزدهم / شماره ۷۵۵
- صفحه ۱۶

آشنایی با شهروندی که موزه‌ای
با مواد دورریز ساخته است

اینجا خانه محیط زیست است

صفحه ۱۴

درختی؛ محله‌ای که تا قبل از دهه ۷۰ باغ بود و گندمزار

بانک جای میخ‌سازی را گرفت

اهالی تهران محله «درختی» را به مراکز تجاری‌اش می‌شناسند و بلواری که وسط آن درختان چنار و نارون قد کشیده‌اند. وجود همین درختان بالابند در کوچه‌ها و خیابان‌هایش بود که نام محله را به دنبال خود آورد. گرچه این روزها اسم این محله...

صفحه ۱۰

گفت‌وگو با «مهرداد آهوران» مربی شطرنج
و رتبه اول مسابقات آنلاین کشوری

شطرنج، کرونا را کیش و مات کرد

علاقه به شطرنج موجب شد تا «مهرداد آهوران» با داشتن مدرک کارشناسی ارشد در رشته میکروبیولوژی...

صفحه ۷

۱۸۱۹
جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی
با نزدیکترین دفتر قبول آگهی تماس بگیرید
شرح در صفحه ۳

با تبلیغات در **همیشه‌های**
درست به هدف بزنید

آنتن ریک

تجهیز ایستگاه‌های مترو به پارکینگ دوچرخه

پایتخت مجهز به ۳۰ پارکینگ مسقف دوچرخه در محدوده ایستگاه‌های مترو شده است. راه‌اندازی پل دوچرخه و تجهیز پل‌های عابرپیاده به رمپ عبور دوچرخه از دیگر اقدامات برای ترویج فرهنگ استفاده از حمل‌ونقل پاک است. این اقدامات در مناطق ۲ و ۳ به خوبی در حال انجام است و به‌زودی در این مناطق شاهد سهولت در تردد شهروندان خواهیم بود. وی افزود: «دوچرخه‌سواران با استفاده از رمپ‌های دوچرخه به راحتی می‌توانند دوچرخه خود را از روی عرض خیابان و بزرگراه‌ها جابه‌جا کنند. این طرح در بزرگراه حکیم، مقابل برج میلاد و میدان صنعت اجرا شده است.»

«امیرحسین حیدرینیا» معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهردار منطقه ۲ از راه‌اندازی پارکینگ دوچرخه در ایستگاه‌های مترو صنعت و شادمهر در منطقه خبر داد و گفت: «هدف از اجرای این طرح ترویج فرهنگ

کمک‌های مؤمنانه خانواده‌های شهدا و ایثارگران

خانواده‌های شهدا و ایثارگران پایتخت با حضور در طرح «کمک‌های مؤمنانه» به بسیاری نیازمندان آمدند. «عادل مهری» مدیرکل مرکز دانش‌پژوهان و تشکل‌های شاهد و ایثارگران با بیان این خبر گفت: «دومین مرحله از کمک‌های مؤمنانه خانواده‌های شهدا و ایثارگران شهر تهران میان خانواده‌های نیازمند آسیب دیده از بیماری کووید ۱۹ در قالب رزمایش عملی برای ایران همدل توزیع شد.» وی افزود: «هر کدام از این هزار و یک بسته معیشتی و ضدعفونی به نیت هزار و یک شهید گرانقدر توسط تشکل‌های شاهد و همکاری خانواده‌های شاهد و ایثارگر تهیه شده است.»

خدمات شهرداری را آنلاین دریافت کنید

شهرداری شمشک دربندسبر برای اجرای طرح تک‌ریم ارباب رجوع، حفظ سلامتی و کاهش رفت‌وآمد سرویس خدمات الکترونیکی را آغاز کرد. «مهدی نداف» مسئول فن‌آوری اطلاعات شهرداری شمشک دربندسبر با اعلام این خبر گفت: «این خدمات با هدف بهبود و تسهیل خدمت‌رسانی به شهروندان پس از ساماندهی اتوماسیون مکاتبات و ارتقای کیفی آن از ابتدای سال راه‌اندازی شد.» وی افزود: «شهروندان می‌توانند با مراجعه به سایت شهرداری به نشانی www.shemshakdarbandsar.ir از طریق درگاه‌های الکترونیکی شهرداری (پیشخوان الکترونیکی) به نشانی yun.ir/yuvub پس از وارد کردن شماره همراه خود درخواست‌شان را ثبت و کد رهگیری دریافت کنند و از فرایند پاسخ به درخواست خود از همان طریق مطلع شوند. شهروندان در کمترین زمان پس از ثبت درخواست پیامک دریافت می‌کنند و روند اداری آن در حوزه‌های فرایند نیز مشخص و ثبت می‌شود. شهروندان می‌توانند با مراجعه به سامانه، درخواست قبلی را پیگیری و از مراحل پرونده خود مطلع شوند.

برگزاری دومین جشنواره مدیریت پسماند در منطقه ۳

جشنواره مدیریت پسماند با هدف افزایش توجه شهروندان به مقوله پسماند در دانشگاه‌های تهران (اس) برگزار می‌شود. «عباس فخارمنش» معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه ۳ با بیان این خبر گفت: «این جشنواره برای شناخت پسماند، ترغیب به ساماندهی و جداسازی پسماند از مبدأ و تشویق سازمان‌های مردمی خیریه در راستای بهره‌وری از پسماندهای قابل استفاده برای عموم شهروندان برگزار می‌شود.» وی گفت: «نقاشی، پوستر، کارتن، کاریکاتور، آثار حجمی، چیدمان، ویدئو آرت، پرفورمنس، عکاسی و طراحی پارچه و لباس از جمله بخش‌های دومین مدیریت پسماند است.» این جشنواره اسفند ماه در دهونک، خیابان دهونک، دانشگاه‌های تهران (اس) برگزار می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند آثارشان را تا ۲۰ دی ماه به دبیرخانه جشنواره بفرستند و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌های ۸۵۶۹۲۳۴۸۸ و ۸۸۲۱۶۸۹۹ تماس بگیرید.

میز خبر

ساماندهی منظر شهری کوی نصر

محله کوی نصر با هدف صیانت از حقوق شهروندی و حذف نازیبایی‌های بصری ساماندهی و زیباسازی شد. «علی اکبر کریمی‌پور» معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه ۲ با بیان این خبر گفت: «با توجه به اینکه خیابان کوی نصر یکی از معابر اصلی و پر تردد منطقه است طرح جمع‌آوری تابلوهای غیرمجاز از خیابان کوی نصر و ساماندهی منظر شهری با هدف تلطیف بصری، ایجاد شادابی و نشاط اجتماعی به شهروندان و ارتقای بهداشت روانی و آرامش جامعه انجام شد.» وی افزود: «اجرای مرحله دوم طرح ساماندهی بصری در خیابان ستارخان هم در دستور اداره زیباسازی منطقه قرار دارد.» معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه ۲ گفت: «تابلوهای نصب شده نمازها و اصناف در شهر جزئی از سیما و منظر شهری هستند که اگر این نماها بی‌ضابطه، ناهماهنگ و غیراستاندارد باشند، موجب اغتشاش نظم بصری در شهر خواهد شد و می‌تواند تبعاتی در آذهان شهروندان از نظر روانی به همراه داشته باشد.»

بازسازی مسیر انحرافی قنات عباس‌آباد

عملیات بازسازی مسیر انحرافی قنات عباس‌آباد در منطقه ۳ اجرا شد. «عباس فخارمنش» معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه ۳ در این باره گفت: «این قنات در فریوز میانی بزرگراه شهید مدرس پایین پل طبیعت واقع شده است که بیش از ۲۰۰ هکتار فضای سبز اماکن مناطق ۳ و ۶ از جمله فضای سبز زیر مجموعه پل طبیعت، باغ‌موزه دفاع مقدس، بزرگراه شهید حقانی، مصلای تهران، بوستان آب و آتش، مجتمع امام خمینی (ره) و پارک جنگلی طالقانی از آن تغذیه می‌کنند.» وی افزود: «این قنات جزو قنات‌های چند شاخه‌ای است که یکی از ویژگی‌های آن داشتن دبی ۴۵۰ لیتر در ثانیه است که در حد یک رودخانه آب دارد و این نخستین بار است که روی این قنات به‌صورت اصولی کار می‌شود و آغاز به کار این بازسازی از ۶ سال پیش تانکون ادامه دارد و اکنون در شاخه شرقی این قنات مشغول بازسازی هستیم.»

۶۰۰۰

متر مربع زمین در تقاطع بزرگراه ارتش-امام‌علی(ع) در مجاورت پل شهید صیاد شیرازی برای کاشت‌گونه‌های گیاهی آماده‌سازی و مسطح شد.

۱۴

بوستان در منطقه یک توسط بازرسان برای رعایت بهداشت در محیط کار، استفاده از تجهیزات حفاظت فردی، رعایت الزامات زیست‌محیطی، نحوه مدیریت و کنترل حوادث و بحران بررسی شد. بوستان‌های تندرستی، قیطریه، قلمستان، طوبی، خانواده، شطرنج، باغستان، ۲۲ بهمن، باغ کارمان، مهرگان، ساحلی دارآباد، گلبدر، روح‌الله و گلریزان از جمله بوستان‌هاست.

۵۰

کلیپ تصویری توسط بخش آموزش و فرهنگ فرهنگسرای ابن‌سینا با موضوعات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تهیه شده است. مجموعه کلیپ‌ها در فضای اجتماعی به‌زودی منتشر خواهد شد.

خبر ویژه

خیابان شهید ذوالفقاری تعریض شد

خیابان «شهید ذوالفقاری» در منطقه ۲ به درخواست ۲۵ ساله شهروندان خیابان شادمان پس از تملک ملک معارض تعریض شد. «رسول کشت پور» شهردار منطقه ۲ در این باره توضیح داد: «خیابان شادمان یکی از خیابان‌های پر تردد منطقه است که از نظر حجم تردد و انتقال بار ترافیک خیابان‌های منتهی به آن با مشکلات ترافیکی مواجه است. پس از مطالعات کارشناسی طرح تعریض خیابان شهید ذوالفقاری برای رفع بخشی از این معضل در دستور کار قرار گرفت.» وی با بیان اینکه این طرح عمرانی با هدف پاسنگویی به مطالبات ۲۵ ساله شهروندان این خیابان اجرا شده است گفت: «با تملک ملک معارض، ۳ متر فضای تردد سواره در این خیابان توسعه یافت و هم‌زمان با تعریض مسیر سواره، ۲۵ متر هم به فضای پیاده‌رو اختصاص یافت.»

شهردار منطقه ۲ روان‌سازی ترافیک و کاهش تصادفات در محدوده خیابان شادمان را از اهداف این طرح برشمرد و گفت: «کاهش زمان توقف و صرفه‌جویی در مصرف سوخت و کاهش آلودگی هوا از دیگر مزایای این طرح است.» کشت‌پور افزود: «بسیاری از ۵۵۰ متر مربع پیاده‌راه، ساخت ۲۵۰ متر طول تک جدول و کانیز در قسمت تعریض شده و روکش آسفالت از اقدامات اجرایی در این طرح عمرانی است.»

Advertisement for Rahnamamedia featuring contact information, a list of phone numbers for various services, and a list of addresses in different districts of Tehran.

نگاهی به پیشینه طایفه‌های شمال تهران در دوران صدور سجل

چگونه ساکنان شمیران صاحب نام شدند؟

راحله عبدالحسینی گراگ

اگر شمیرانی باشی با شنیدن یک نام فامیلی متوجه می‌شوی که اصل و نسب و هویت و ریشه آن به کدام یک از محله‌های شمیران یا اگر دقیق‌تر بخواهی کدام آبادی از ۳۳ پارچه آبادی شمیران برمی‌گردد. حدود صد سال پیش که مأمور ثبت احوال به خانه‌ها آمد تا مقدمات صدور سجل فراهم شود، پیشه نیاکان یک قوم، محل سکونت، نام شهرت بزرگ خاندان یا حتی یک ویژگی اخلاقی در انتخاب و گزینش نام خانوادگی تأثیر داشت. در محله‌های شمیران هم معمولاً براساس همین موارد نام خانوادگی برای طایفه‌های هر محله انتخاب شد و حالا نسل اندر نسل به این نام فامیلی شناخته می‌شوند. در این گزارش هویت و ریشه نام خانوادگی برخی از محله‌های شمیران را با هم مرور می‌کنیم.

قدیمی‌ترین خاندان تجریش

برای شنیدن از طایفه‌های قدیمی شمیران پای صحبت «عباس صالحی» از معتمدان محله می‌نشینیم. او شمار مهاجران محله تجریش را بیشتر از محله‌های دیگر شمیران می‌داند و می‌گوید: «از نائین و طالقان و قزوین مهاجران بسیاری به شمیران آمدند. اما نخستین طایفه شمیران، محقق‌ها هستند که از ملاکان و زمین‌داران بودند. بزرگان این طایفه زمین‌های بسیاری را هم وقف کردند. طایفه بعدی صفری‌ها هستند که باغدار بودند و جمعیت کمتری هم نسبت به محقق‌ها داشتند. طایفه اصیل دیگر شمیران فکری‌ها هستند که بیشتر اهل سواد و علم و دنبال آموزش و پرورش بودند. الیاسی‌ها هم یکی از طایفه‌های قدیمی محله هستند که بیشتر باغدار و گلهدار بودند. از پل رومی تا سسر کوچه رضائیه املاک الیاسی‌ها و ظفری‌ها بود. امامی، صالحی، عابدی و فرزانی، شفعی، معمار منفرد، ذاکری، رضائی، نادمی و صادقی هم از طایفه‌های این محله هستند.»

ابرداری که از مازندران آمدند

درباره طایفه‌های قدیمی محله دزاشیب که بیشترین نام فامیل این محله را به خود اختصاص داده‌اند از «محمدعلی وارسته پور» یکی از اهالی قدیمی محله می‌پرسیم و او این‌طور پاسخ می‌دهد: «شکل‌گیری این محله مانند بسیاری از محله‌های شمیران به دلیل اجتماع کشاورزان و دامداران بوده است. ۲۰ برادر به نام‌های قاسم و عباس که نام فامیلی قاسمی و عباسی را انتخاب کردند از نخستین افرادی هستند که در این محله ساکن شدند. آنها که از مازندران به این محل آمده بودند، ابتدا در قیطره ساکن شدند و سپس به دزاشیب نقل مکان کردند. قدمت سکونت آنها در این محله به ۷۵۰ سال قبل می‌رسد.» وارسته‌پور که قبلاً نام فامیلی عباسی داشته است ادامه می‌دهد: «کاطلی‌ها هم طایفه بزرگی در دزاشیب هستند که بعدها به این محل آمدند.»

طایفه سادات در محله اوین

«سید مهدی اعرابی» استاد ارتباطات دانشگاه و از قدیمی‌های محله اوین می‌گوید: «یکی از روستاهای قدیمی شمیران روستای کهن و باستانی اوین است. طایفه‌های قدیمی اوین اعرابی، مسعودیان، ابتهی، میرشریفی، اوینی و در ادامه فکری، شعبی، میر رحیمی و بذرافشان را شامل می‌شود. ۵ طایفه اول از بازماندگان سادات هستند که پیشوند نام هر کدامشان به نام سید مزین است. البته این را هم بگویم که جد اعلا هر خاندان نام فامیلی را انتخاب می‌کرد. جد اعرابی‌ها میرزا میرعلی محمد، جد طایفه مسعودیان میر بابایی، جد طایفه ابتهی میرزا هما، جد طایفه میرشریفی میر شریف و جد طایفه اوینی میر اسماعیل نام داشت. قبل از اینکه شناسنامه رایج شود، اسامی خاندان پشت قرآن نوشته می‌شد.»

انتخاب نام فامیلی به دست مأمور ثبت احوال

«قیدی» یکی از طایفه‌های بومی دارآباد است. «بهزاد لیان» محقق و شجره‌نامه‌نویس محله دارآباد درباره این نام خانوادگی می‌گوید: «سال ۱۳۰۴ وقتی پهلوی اول به شدت خواستار صدور شناسنامه برای افراد شد، مأموران ثبت احوال هم به شمیران آمدند و با توجه به شغل یا نام پدر برای افراد فامیلی تعیین کردند. مردم و کدخدای دارآباد چندان رغبتی نشان نمی‌دهند و می‌گویند: «ما در قید این کار نیستیم.» مأمور ثبت احوال هم نام خانوادگی قیدی را انتخاب می‌کند. بعدها برخی از فامیل‌ها نام خانوادگی خود را عوض می‌کنند. «سهرابی کیا، پورابتهاج و شریفی مطلق هم دارآبادی‌اند. عالی‌نژاد هم با واسطه دارآبادی هستند. از آنجا که وصلت بین افراد خانواده بود این نام فامیلی حفظ می‌شد.»

طایفه‌های بنیانگذار محله زعفرانیه

یکی از محله‌های قدیم شمیران محله زعفرانیه است. قدمت این محله را می‌شود از وجود بناهایی از جمله موزه سینما دریافت. زعفرانیه را می‌توان به ۳ محله کوچک‌تر اسدآباد، ولنجک قدیم و محمدیه تقسیم‌بندی کرد. به گفته قدیمی‌ها محله‌ای که الان به نام ولنجک می‌شناسیم عمر چندانی ندارد و قدیم‌ترها به نام علی‌آباد شناخته می‌شد. ولنجک در قدیم روستای کوچکی بود که به دستور شاه عباس اول با سکونت ۵ خانواده از سادات مازندران در کنار یک چشمه به وجود آمد. جای دقیق آن، محل مسجدجامع ولنجک در شمالی‌ترین قسمت خیابان اعجازی است. در بخشی از ولنجک که اکنون در محله زعفرانیه تقسیم‌بندی شده و محدوده خیابان آصف است، طایفه «اعجازی» زندگی می‌کردند که از سادات بودند. طایفه «کمالی‌ها» در محدوده اسدآباد زندگی می‌کردند. بخش دیگری از اهالی محله امروز زعفرانیه را که در محدوده محمدیه ساکن بودند با نام فامیلی «زارعی» و «باقری» می‌شناسیم. این طایفه‌های قدیمی به نوعی بنیانگذار محله زعفرانیه بودند و در آبادی آن نقش داشتند.

اسم پدر بزرگ نام خانوادگی می‌شد

«حسین محمدحسینی» از اهالی بومی محله در که نام فامیل طایفه‌های در که را این‌طور بازگو می‌کند: «سیدمحسینی، سیدمفیدی، میرکریمی، میر رحیمی، میرعمادی، محمدحسینی، میرغفوری، میر اسماعیلی، میر زین‌العابدینی و سید ابراهیمی از طایفه‌های قدیمی هستند که طبق معمول آن زمان نام پدر بزرگ خود را بر سر نام فامیل انتخاب کردند. اسم پدر بزرگ من هم حاج محمدحسین بود که نام فامیلی ما محمدحسینی شد. بعدها طایفه‌های دیگری در در که ساکن شدند مثل طابزور، ملاآقایی و الله‌وردی.»

یادداشت

داریوش شهبازی نویسنده مجموعه کتاب‌های تهران نامه مهاجرت به تجریش به‌عنوان مرکز شمیران

هویت انسان‌ها مجموعه‌ای از خصوصیات و مشخصات اجتماعی، تاریخی، فلسفی، فرهنگی، روانی و زیستی است. انتساب به نام بزرگان خاندان یکی از راه‌های کسب هویت بوده که از زمان پهلوی دوم و اجباری شدن شناسنامه، یکی از گزینه‌های انتخاب نام فامیلی بود. مدتی پیش ثبت احوال اعلام کرد که ۱۰ فامیلی بسا فراوانی بالا در ایران شامل محمدی، حسینی، احمدی، موسوی، قاسمی، کریمی و... است. برخی از این نام‌های فامیل را در روستاهای شمیران هم می‌بینیم. پس نمی‌توانیم اثبات کنیم که یک فامیلی حتماً متعلق به یک روستای شمیران است. به‌عنوان مثال اهالی بومی در که عنوان می‌کنند که از نسل امامزاده سیدمحمد والی (ع) و سادات هستند و ابتدای اسمشان میر یا سید دارند از جمله میرعمادی، سید مفیدی میر غفوری و سید ابراهیمی. خانواده‌های دیگری هم در در که هستند اما شهرت بومی بودن این اسامی بیشتر از بقیه است. در بررسی طایفه‌های بومی و قدیمی هر آبادی شمیران نباید از مهاجران غافل شد. در چیذر یکی از فامیلی‌ها که فراوانی داشت چیذری بود. در این بین به دلیل مهاجرت به چیذر، یکسری مهاجر گرجی هم بودند. مهاجران گرجی در بسازاز عباس‌آباد تهران هم ساکن شدند و تعدادی هم به چیذر آمدند. آبادی دیگر شمیران، اوین است که در آن طایفه‌های بومی شامل میرزا علی محمدی که به نام فامیل اعرابی معروف هستند طایفه میرزابابا که فامیلی مسعودیان دارند. میر اسماعیلی اوینی میر شریفی میرزا هما که جدا از اینها که جزو سادات هستند، مژاره‌ها و کوچ‌ها و افراد مختلفی را در محله اوین به نام فکری، بذرافشان و شیبی می‌بینیم که از خانواده‌های قدیمی اوین هستند. در زرگنده که محل تولد من است ۲ طایفه بر جمعیت و با قدمت‌تر داریم به نام‌های شیخی و شکرایی. شکراب پشت توچال است. پس نشان می‌دهد که این طایفه از آنجا به زرگنده مهاجرت کردند. در دزاشیب علاوه بر فامیلی‌های عباسی و قاسمی فامیلی دیگر مؤمن بیگی از مهاجران گرجی است. ناگفته نماند که عباسی و قاسمی، نژاد کهن و پر دیرینه‌ای در دزاشیب نیستند. این ۲ نفر از مازندران به این محل کوچ کردند. در اسدآباد در محله زعفرانیه مشیران فامیلی کومالی زیاد است. کوما، نام غلغی در کوه‌های شمیران است که برای شیردهی گوسفند بسیار مفید است. در اسدآباد فامیلی دیگری داریم به نام کمالی. احتمالاً باید نوشته شده باشد. در امامزاده قاسم (ع) هم نام فامیلی قاسمی و وزوایی خیلی مشهور است. در تجریش که آن را به‌عنوان مرکز شمیرانات می‌شناسیم، فامیلی‌های بیشتری می‌بینیم. زیسرا هم از آبادی‌های دیگر شمیران و هم از اماکن دیگر به تجریش مهاجرت کردند. معیرالممالک هم در کتاب خود اشاره می‌کند که در مراسم عید و مذهبی همه از اطراف به تجریش می‌آمدند. فامیلی‌های زاهدی، صالحی، امامسی، حیدری، شفعی و شفعی و میری را در تجریش می‌بینیم. البته میری جزو خانواده‌های دربند است که به این محله کوچ کردند. در جمران و حصاربوعلی عرفانی و عرفانی داریم. البته اهالی حصار بوعلی مدعی هستند که خاندان عرفانی به کل محمد ارباب که بزرگ خاندان بود برمی‌گردد.

میری‌ها در محله دربند

اسناد تاریخی و روایات می‌گوید که ۲ نفر از روستایی به نام میر در طالقان به دربند آمدند و خانواده تشکیل دادند. زمانی هم که شناسنامه گرفتن اجباری شد به نام میری شناسنامه گرفتند. قدیمی‌های محله دربند درباره طایفه‌های قدیم محله دربند این‌طور می‌گوید که میرجانی‌ها، خالقی‌ها و مرزوقی‌ها هم از طایفه‌های اصیل دربندی هستند. برخی‌ها نام فامیلی دربندی دارند که از جمله بزرگان آن باید از مرحوم سید ابوتراب دین‌پور دربندی یاد کرد.

کدخدا حسینی، نام انتخاب می‌کرد

«ناصر پشتکوهی» از اهالی قدیمی محله نیاوران معتقد است زمانی که شناسنامه گرفتن اجباری شد، کدخدای نیاوران نام فامیل را انتخاب می‌کرد: «حسینی‌های نیاورانی که کدخدا بود برای طایفه‌های نیاوران نام فامیلی گذاشت. طاهری‌ها و اژدری‌ها با هم برادرند. نیاورانی، پشتکوهی، جوزی، شیرافکن، خیری، شاه حسینی، لاجوردی، جبلی، شهنازی، جعفری، خسروانی، لاجوردی، اژدری، غلیپور و گرجی هم از طایفه‌های اصیل نیاوران هستند.»

۲ خانواده اصیل محله اراج

بومی‌های محله اراج را بیشتر با نام فامیل عروچی می‌شناسیم. «هادی کاشانی» شوراپار محله اراج طایفه‌های اصیل محله اراج را به آبخش تقسیم می‌کند و می‌گوید: «عروچی‌ها و حسینی‌ها از بومی‌های محله اراج هستند. زمانی که مأمور ثبت احوال برای ثبت‌نام فامیلی به محله‌ها می‌رفت و درباره نام پدر بزرگ یا شغل افراد از محله‌شان می‌پرسید، به گفته معتمدان محله نام فامیلی اراجی را برای اهالی انتخاب می‌کند ولی می‌نویسد عروچی.»

سخنوری بزرگ خاندان

طایه‌ها و امینیان از طایفه‌های قدیمی‌های کاشانک هستند. «امیر مهدی امینیان» از قدیمی‌های محله کاشانک می‌گوید: «طایفه خیری هم در این محله ساکن هستند اما اصل طایفه خیری‌ها در نیاوران و جمال‌آباد سکونت دارند. طایفه ناطقیان از سمت آهار به این محله کوچ کردند. اوایل به نام پشتکوهی بودند و بعدها ناطقیان نامیده شدند.» حصار بوعلی از محله‌های قدیمی شمیران است. «مجید ناطقیان» شوراپار محله، طایفه‌های بومی و قدیمی حصار بوعلی را این‌طور بر می‌شمرد: «ناطقیان، عسگریان، جابر انصاری، قره گوزلو، سیفان، خانسفید، یزدانین، عسگری موحد و نظیر از خانواده‌های قدیمی حصار بوعلی هستند.» به گفته او طایفه قره گوزلو حدود ۴ قرن پیش از همدان به این محل آمدند و ساکن شدند: «انتخاب فامیلی ناطقیان هم به دلیل سخنوری جد این خاندان بوده است.»

وزوایی‌ها در امامزاده قاسم (ع)

«سیدحمیدرضا قادری» یکی از اهالی قدیمی محله امامزاده قاسم (ع) درباره نام فامیلی می‌گوید: «وقتی شناسنامه گرفتن اجباری شد خانواده‌های این محله نام‌های قادری، اسفندیاری، وزوایی و الفت را برای خود انتخاب کردند.» قادری از کدخدا سیدرضی قادری بادی می‌کند و ادامه می‌دهد: «کدخدا برای طایفه قادری این نام را انتخاب کرد. معمولاً نام

مهاجران لرستان در قیطره

«جواد گودرزی» که یکی از قدیمی‌های محله قیطره است می‌گوید: «به جرئت می‌توان گفت که ۷۰ درصد بومی‌های محله قیطره از شهرستان‌های استان لرستان به این محل مهاجرت کردند. به همین دلیل نام فامیلی گودرزی در این محله زیاد است. بخش دیگر بومی‌های قیطره طبری از استان خراسان جنوبی هستند. عده‌ای هم از اراک استان مرکزی در اینجا ساکن شدند و نام فامیلی فراهانی و اسکندری دارند. نائینی‌ها هم یکی از مهاجران به این محله هستند و بیشترشان با نام فامیلی مهمی شناخته می‌شوند.»

انتخاب شغل پدران

«محسن مام بیگی» از اهالی قدیمی چیذر می‌گوید: «طایفه‌های قدیمی چیذر در آن کتاب هاشمی علیا، امام بیگی و امینی آورده شده. طایفه هاشمی علیا را که با بزرگانی مانند آیت‌الله هاشمی علیا رئیس حوزه علمیه چیذر می‌شناسیم. امام‌بیگی هم بعدها در نوشتن شناسنامه به مام بیگی تغییر کرده است. بسیاری از اهالی چیذر نام فامیلی چیذری دارند. طایفه دیگری هم هستند به نام صیفی. این نام به دلیل شغل پدران آنها که در زمین‌های کشاورزی صیفی می‌کاشتند و صیفی کار بودند به آنها داده شد.»

یادداشت

داریوش شهبازی نویسنده مجموعه کتاب‌های تهران نامه مهاجرت به تجریش به‌عنوان مرکز شمیران

هویت انسان‌ها مجموعه‌ای از خصوصیات و مشخصات اجتماعی، تاریخی، فلسفی، فرهنگی، روانی و زیستی است. انتساب به نام بزرگان خاندان یکی از راه‌های کسب هویت بوده که از زمان پهلوی دوم و اجباری شدن شناسنامه، یکی از گزینه‌های انتخاب نام فامیلی بود. مدتی پیش ثبت احوال اعلام کرد که ۱۰ فامیلی بسا فراوانی بالا در ایران شامل محمدی، حسینی، احمدی، موسوی، قاسمی، کریمی و... است. برخی از این نام‌های فامیل را در روستاهای شمیران هم می‌بینیم. پس نمی‌توانیم اثبات کنیم که یک فامیلی حتماً متعلق به یک روستای شمیران است. به‌عنوان مثال اهالی بومی در که عنوان می‌کنند که از نسل امامزاده سیدمحمد والی (ع) و سادات هستند و ابتدای اسمشان میر یا سید دارند از جمله میرعمادی، سید مفیدی میر غفوری و سید ابراهیمی. خانواده‌های دیگری هم در در که هستند اما شهرت بومی بودن این اسامی بیشتر از بقیه است. در بررسی طایفه‌های بومی و قدیمی هر آبادی شمیران نباید از مهاجران غافل شد. در چیذر یکی از فامیلی‌ها که فراوانی داشت چیذری بود. در این بین به دلیل مهاجرت به چیذر، یکسری مهاجر گرجی هم بودند. مهاجران گرجی در بسازاز عباس‌آباد تهران هم ساکن شدند و تعدادی هم به چیذر آمدند. آبادی دیگر شمیران، اوین است که در آن طایفه‌های بومی شامل میرزا علی محمدی که به نام فامیل اعرابی معروف هستند طایفه میرزابابا که فامیلی مسعودیان دارند. میر اسماعیلی اوینی میر شریفی میرزا هما که جدا از اینها که جزو سادات هستند، مژاره‌ها و کوچ‌ها و افراد مختلفی را در محله اوین به نام فکری، بذرافشان و شیبی می‌بینیم که از خانواده‌های قدیمی اوین هستند. در زرگنده که محل تولد من است ۲ طایفه بر جمعیت و با قدمت‌تر داریم به نام‌های شیخی و شکرایی. شکراب پشت توچال است. پس نشان می‌دهد که این طایفه از آنجا به زرگنده مهاجرت کردند. در دزاشیب علاوه بر فامیلی‌های عباسی و قاسمی فامیلی دیگر مؤمن بیگی از مهاجران گرجی است. ناگفته نماند که عباسی و قاسمی، نژاد کهن و پر دیرینه‌ای در دزاشیب نیستند. این ۲ نفر از مازندران به این محل کوچ کردند. در اسدآباد در محله زعفرانیه مشیران فامیلی کومالی زیاد است. کوما، نام غلغی در کوه‌های شمیران است که برای شیردهی گوسفند بسیار مفید است. در اسدآباد فامیلی دیگری داریم به نام کمالی. احتمالاً باید نوشته شده باشد. در امامزاده قاسم (ع) هم نام فامیلی قاسمی و وزوایی خیلی مشهور است. در تجریش که آن را به‌عنوان مرکز شمیرانات می‌شناسیم، فامیلی‌های بیشتری می‌بینیم. زیسرا هم از آبادی‌های دیگر شمیران و هم از اماکن دیگر به تجریش مهاجرت کردند. معیرالممالک هم در کتاب خود اشاره می‌کند که در مراسم عید و مذهبی همه از اطراف به تجریش می‌آمدند. فامیلی‌های زاهدی، صالحی، امامسی، حیدری، شفعی و شفعی و میری را در تجریش می‌بینیم. البته میری جزو خانواده‌های دربند است که به این محله کوچ کردند. در جمران و حصاربوعلی عرفانی و عرفانی داریم. البته اهالی حصار بوعلی مدعی هستند که خاندان عرفانی به کل محمد ارباب که بزرگ خاندان بود برمی‌گردد.

◀ وجود مراکز اداری، تجاری، بیمارستان و مراکز آموزشی در تکه سوم پایتخت، روزانه جمعیت شناور حدود یک میلیون نفر را به خیابان‌های این منطقه می‌کشاند و این یعنی چشم بسته باید گفت شریان‌های اصلی و معابر مهم منطقه با معضل جای پارک و ترافیک دست به گریبان هستند. برای کاهش معضل ترافیک و باز شدن گره‌های ترافیکی، طرح‌هایی مثل ساخت تونل آرش-اسفندیار و پل غیرمسطح نلسون ماندلا در بزرگراه مدرس اجرا شد. اما برای کاهش معضل جای پارک علاوه بر همکاری شهروندان و استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی ساخت پارکینگ‌های طبقاتی می‌تواند گره‌گشا باشد. علاوه بر پارکینگ‌های عمومی منطقه قرار است به‌زودی پارکینگ طبقاتی در میدان اختیار به‌زودی راه‌اندازی شود تا گره گسور ترافیک این میدان و خیابان‌های اطراف برای همیشه باز شود. «سید محمدرضا موسوی» معاون فنی و عمران شهردار منطقه ۳ می‌گوید: «با انجام عملیات عمرانی پایانی که تقریباً ۲۰ درصد را شامل می‌شود، پارکینگ طبقاتی در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد.» در این گزارش با جزئیات بیشتر این پروژه و وضعیت پارکینگ‌های طبقاتی منطقه آشنا می‌شویم. ▶

خبر خوش
معاون شهردار منطقه
به اهالی اختیاریه

پارک آردیف خودرو در کوچه

محله اختیاریه مانند دیگر محله‌های قدیمی و باصالت که خانه‌های بزرگ و حیاطدار را به آپارتمان‌های چندطبقه داد، این روزها با کمبود شدید جای پارک دست به گریبان است. این معضل در میدان اختیاریه با وجود میدان میوه و تره‌بار محله تشدید می‌شود. «سعید امین سرشت» از شوراباران و قدیمی‌های محله می‌گوید: «چندین بار معضل کمبود جای پارک در این محله را با مدیران شهری در میان گذاشتیم. به ما قول راه‌اندازی پارکینگ طبقاتی دادند که همچنان چشم‌انتظاریم. بازار میوه و تره‌بار در میدان هم ترافیک را بیشتر می‌کند. افرادی که با خودرو شخصی برای خرید می‌آیند، برای پارک ماشین به کوچه‌های اطراف می‌روند و همین رفت‌وآمد در کوچه‌های ننه چندان عریض باعث ترافیک می‌شود. در برخی کوچه و خیابان‌های اطراف میدان اختیاریه ۲ آردیف ماشین پارک می‌کنند که عملاً مسیر تردد بسته می‌شود. این معضل در ساعت اوج ترافیک هم بیشتر باعث دردسر اهالی و ساکنان محله می‌شود. امین سرشت به ساختمان ناتمام پارکینگ طبقاتی در ضلع غربی میدان اختیاریه اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: «قرار بود بنا راه‌اندازی این ساختمان، تره‌بار میدان اختیاریه به طبقه همکف منتقل شود تا فضای میدان اختیاریه، باز و رفت‌وآمد آسان شود.»

نویدی برای محله اختیاریه

موضوع ساختمان ناتمام ضلع غربی میدان اختیاریه را با «سید محمدرضا موسوی» معاون فنی و عمران شهردار منطقه ۳ در میان می‌گذاریم. موسوی به شهروندان محله اختیاریه خبر خوشی می‌دهد: «ساختمان ناتمام ضلع غربی میدان اختیاریه، پارکینگ طبقاتی است که به‌زودی از آن بهره‌برداری می‌شود. به این ترتیب نه تنها از معضل جای پارک محله اختیاریه، بلکه خیابان‌های اطراف نیز کاسته می‌شود.» موسوی در توضیح بیشتر روند تکمیل پروژه می‌گوید: «۸۰ درصد مراحل ساخت پارکینگ

این گره با پارکینگ باز می‌شود

رهاهه عبدالحسینی

عکس: امیر رستمی

طبقاتی انجام شده و ۲۰ درصد باقیمانده مربوط به نازک کاری، نصب آسانسور و کارهایی از این دست است که با تکمیل آن از این پروژه بهره‌برداری می‌شود.» معاون فنی و عمران شهردار منطقه در پاسخ به این پرسش که وضعیت میدان میوه و تره‌بار میدان اختیاریه چه خواهد شد می‌گوید: «ساختمان پارکینگ و طبقاتی شامل ۸ طبقه پارکینگ و ۲ طبقه تجاری است. طبقه همکف به میدان میوه و تره‌بار اختصاص می‌یابد که طی یک پروژه مشارکتی انجام می‌شود که اکنون پیگیر قراردادهای آن هستیم.» با جمع شدن تره‌بار از میدان اختیاریه و انتقال آن به طبقه همکف ساختمان پارکینگ طبقاتی، آرامش به میدان اختیاریه باز می‌گردد.

گره به دست شهروندان باز می‌شود

اما وضعیت پارکینگ‌های طبقاتی در منطقه ۳ را بسا توجه به اینکه این منطقه در محدوده طرح ترافیک اصلی هم قرار ندارد در گفت‌وگو با معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهردار منطقه بررسی می‌کنیم. «علی وقفی» تعداد پارکینگ‌های طبقاتی را با توجه به جمعیت شناور منطقه کافی نمی‌داند و می‌گوید: «وقتی صحبت از کمبود پارکینگ در منطقه ما می‌شود، مشکل اصلی به

سید محمدرضا موسوی معاون فنی و عمران شهردار منطقه ۳

پارکینگ‌های عمومی با مالکیت خصوصی:

نشانی	ظرفیت خودرو
خیابان شهید خدایی، روبه‌روی هتل هما	۳۴۲
خیابان یزیدیل شرقی، خیابان نیلو	۱۰۴
خیابان ولیعصر (عج)، زیر زمین پارک مسفویه	۳۵
خیابان شریعتی، تقاطع خیابان کلاهدوز	۵۰۳
خیابان شریعتی، مقابل خیابان ظفر	۴۰۰
خیابان رشید یاسمی	۱۵۰
بزرگراه حقانی، خیابان دیندار جنوبی	۳۱۵
خیابان ولیعصر (عج)، خیابان فرزنان غربی	۱۱۳
خیابان شریعتی، تقاطع بزرگراه صدر	۸۰
میدان شیخ بهایی	۲۱۰
میدان ناصر، خیابان شهناوی، کوچه دوم	۲۸
خیابان شریعتی، پایین‌تر از بلوار میرداماد، نبش بن‌بست مسوری	۱۳۰

پارکینگ‌های عمومی در مالکیت شهرداری:

نام پارکینگ	ظرفیت خودرو
زیر پل مصلحدر (ضلع شمالی)	۸۸
زیر پل مصلحدر (ضلع جنوبی)	۱۵۰
زیر پل میرداماد، ضلع غربی خیابان نلسون ماندلا	۳۷
زیر پل میرداماد (جدفصل بزرگراه مدرس تا خیابان نلسون ماندلا)	۲۱
زیر پل میرداماد، ضلع شرقی برادر راه مدرس	۵۵

املاکی برمی‌گردد که قبلاً ساخته شده و تعداد کافی پارکینگ برای مراجعان خود را تأمین نکرده‌اند. این املاک شامل مراکز تجاری، اداری، آموزشگاه‌ها و بیمارستان‌ها می‌شود که در منطقه ما کم نیستند. برخی از ادارها و مراکز تجاری حتی برای کارکنانشان هم پارکینگ ندارند چه برسد به جای پارک برای مراجعان. به‌عنوان مثال در بین مجتمع‌های منطقه ما مجتمع ظفر در تقاطع خیابان‌های شریعتی و ظفر پارکینگ دارد و مراجعان با خیال آسوده می‌توانند خودرو خود را در پارکینگ این مجتمع پارک کنند اما مجتمع‌های دیگری که قبلاً ساخته شده‌اند متأسفانه پارکینگ ندارند. املاکی که به تازگی ساخته شده‌اند باید پارکینگ داشته باشند.» با این حال باید فکری کرد و ساخت پارکینگ طبقاتی می‌تواند یکی از چاره‌های راه باشد که موسوی با آن موافق نیست و ادامه می‌دهد: «ساخت پارکینگ راه‌کار خوبی نیست. هرچه تعداد پارکینگ‌های عمومی و ظرفیت خودرو در آن بیشتر باشد به این معنی است که افراد را به تردد با خودرو شخصی تشویق می‌کنیم و این اتفاق در طولانی مدت یعنی ما همواره با کمبود جای پارک روبه‌رو خواهیم بود. زیرا تعداد خودروهای تک‌سرنشین بیشتر و بیشتر می‌شود.» وقفی معتقد است که همکاری شهروندان و استفاده آنان از وسایل حمل‌ونقل عمومی می‌تواند گره ترافیک و کمبود جای پارک در منطقه را باز کند. ترافیکی که در محدوده خیابان‌های میرداماد و جردن در مقایسه با دیگر شریان‌های ارتباطی منطقه، بیشتر و رتبه نخست را از آن خود کرده است.

گفت‌وگو با «مهرداد آهوران» مربی شطرنج و رتبه اول مسابقات آنلاین کشوری

شطرنج

کرونا را کیش و مات کرد

شهره کیانوش رادگان

علاقه به شطرنج موجب شد تا «مهرداد آهوران» با داشتن مدرک کارشناسی ارشد در رشته میکروپوشناسی، کار خود در آزمایشگاه پاستور را رها و مربیگری در شطرنج را به‌صورت حرفه‌ای دنبال کند. او که از دوران قرنطینه و شیوع ویروس کرونا به بهترین شکل استفاده کرده و توانسته است در مسابقات آنلاین کشوری در رشته شطرنج رتبه نخست را کسب کند می‌گوید:

«کرونا عادت‌های بسیاری را تغییر داد. یکی از آنها استفاده از ظرفیت فضای مجازی برای آموزش‌ها و مهارت‌هایی بود که می‌توانستیم از خانه برای یادگیری آنها اقدام کنیم.» با این مربی شطرنج درباره ایجاد علاقه به ورزش‌های فکری به‌ویژه در کودکان گفت‌وگو کرده‌ایم. ▶

چه شد که شغل خود را که مرتبط با رشته میکروپوشناسی بود رها کردید و سراغ مربیگری شطرنج رفتید؟

علاقه به شطرنج از کودکی با من بود اما در دوره نوجوانی و جوانی نتوانستم به‌صورت حرفه‌ای به دنبال این رشته بروم. بعد از پایان تحصیلاتم در کارشناسی ارشد میکروپوشناسی دانشگاه فردوسی مشهد، در آموزشگاه پاستور شروع به کار کردم و ۱۳ سال ادامه می‌دهم. محیط خانواده هم نقش مهمی در ترغیب فرزندان به سمت ورزش دارد. پدر من شطرنج‌باز بودند. من هم از زمانی که کم‌سن و سال بودم با مهرها تا حدودی آشنا شدم و شطرنج را از پدرم یاد گرفتم. بازی شطرنج یکی از سرگرمی‌های دوره‌ای اعضای فامیل ما بود و زمینه علاقه من به شطرنج از خانواده‌ام شروع شد.

آیا دوره‌های آموزش شطرنج به کودکان با بزرگسالان متفاوت است؟

راه‌های آموزش متفاوت است و یک مربی باید بتواند بهترین شیوه را برای آموزش کودکان انتخاب کند. فدراسیون دوره‌های آموزشی شطرنج در چند جلسه کوتاه را برگزار می‌کند و برخی برای گرفتن مدرک مربیگری در این دوره‌ها شرکت می‌کنند و بعد با استفاده از این مدرک در مهدهای کودک به‌عنوان مربی مشغول به آموزش کودکان می‌شوند. کافی است روش‌های آموزشی که به کار می‌گیرند غلط نباشد یا متناسب با شرایط و روحیات کودک کان خود در این زمینه تحصیل در مقطع کارشناسی شطرنج را شروع کرد.

بهترین زمان برای یادگیری شطرنج چه سنی است؟

مسابقات رسمی شطرنج از زیر ۶ سال برگزار می‌شود اما این موضوع به معنای محدودیت سن برای یادگیری نیست و در هر سنی می‌توان یادگیری شطرنج را شروع کرد. من شاگردان ۵ ساله هم داشته‌ام. شاگرد ۸۰ ساله‌ام هم دارم که پزشک به او توصیه کرده بازی شطرنج در بهبود آلزایمر او مؤثر است و به همین دلیل در کلاس‌های آموزشی شطرنج ثبت‌نام کرد. شطرنج تنها بازی فکری است که هم نیمکره چپ و هم نیمکره راست را درگیر می‌کند. بنابراین یکی از بازی‌هایی است که خانواده‌ها می‌توانند از دوران بچگی، فرزندان‌شان را با این رشته آشنا کنند.

خانواده‌ها از چه راهی می‌توانند فرزندان

عکس: امیر رستمی

حدود ۲ سال و نیم است که در حال تهیه فیلم‌های آموزشی هستم که محتوای آن آموزش شطرنج به کودکان است. ۱۲۰ برنامه ۱۰ تا ۱۲ دقیقه‌ای که به‌صورت کار تونی شطرنج را از ابتدا آموزش می‌دهد. فیلم‌ها در مرحله صدور مجوز و انجام کارهای قانونی برای عرضه به بازار است.

شهرداری در برخی بوستان‌ها میزهای شطرنج قرار داده است. چرا از این ظرفیت آن‌طور که باید استفاده نمی‌شود؟

قرار دادن میزهای شطرنج در بوستان‌ها کمک قابل توجهی در جذب مردم به رشته شطرنج دارد ولی متأسفانه به این موضوع خیلی توجه نشده است. پارک شریعتی در نزدیکی محل زندگی ما از بوستان‌هایی است که بازیکنان شطرنج از قدیم در آنجا جمع می‌شوند و به بازی می‌پردازند. گاهی که برای بازی به این بوستان می‌روم مشخص است که در طراحی میزها با اهل فن و کارشناس شطرنج هیچ مشورتی از نظر ابعاد، مشخصات میز و کیفیت آن نشده است. دقیقاً در فاصله ۱۰ متری از محیط شطرنج و به علت کور بودن فضا، جوانانی را دیده‌ام که در شرایط نامناسب و زنده‌های با مصرف دخلیات و مواد مخدر می‌پوزاند.

از مسئولان اداره ورزش شهرداری تقاضا دارم در بوستان شریعتی و جاهای دیگر که فضای مناسب

شطرنج از جمله ورزش‌هایی است که می‌توان به‌صورت آنلاین دوره‌های آموزشی یا مسابقات آن را برگزار کرد. قبلاً این دوره‌ها بود اما استقبال نمی‌شد. کرونا باعث ترک عادت شد و تمایل برای شرکت در این دوره‌ها افزایش یافت. اتفاقاً به دلیل امکانات و نرم‌افزارهایی که وجود دارد آموزش غیرحضوری خیلی از حضوری بهتر است. شطرنج جزو ورزش‌هایی محسوب می‌شود که می‌توان به‌صورت آنلاین برگزار کرد. آموزش محسوب می‌شود که می‌توان مسابقات غیرحضوری موجب شده تا زمان تلف شده در رفت‌وآمد حذف شود و سرعت آموزش بالاتر برود. آنلاین حتی کلاس‌های دانشگاهی شطرنج به‌صورت آنلاین و مسابقات هم به‌صورت مجازی برگزار می‌شود. فدراسیون ورزش‌های کارگرمی یکسری مسابقات آنلاین با نام «جام کارگر» در رشته شطرنج برگزار و اعلام کرد که همه می‌توانند شرکت کنند. ۵۰ بازیکن از استان‌های مختلف شرکت کردند که من از استان تهران رتبه اول را کسب کردم. در شرایطی که کمتر باید از خانه بیرون برویم و مدام گوشی دست ماست می‌توانیم از شطرنج به‌عنوان یک بازی فکری، استفاده کودکان و نوجوان را به این کار تشویق کنیم تا آنها استفاده بهینه‌ای از اوقاتشان داشته باشند و در فضای مجازی، فکرشان در گیر بازی شطرنج شود.

محلولی قوی و بی‌خطر برای ضدعفونی
دغدغه ضدعفونی سطوح در شرایطی که باید با ویروس کرونا به کار و فعالیت خود ادامه دهیم موجب شد تا آهوران از اطلاعات دانش خود در زمینه میکروپوشناسی برای تهیه محلول ضدعفونی‌کننده استفاده کند. او می‌گوید: «از زمانی که دانشجوی کارشناسی ارشد میکروپوشناسی بودم در زمینه تولید محلولی که اسبب و عوارض کمتری داشته باشد تحقیق می‌کردم. روزهای قرنطینه موجب شد تا جدی‌تر تهیه این محلول را بیگیری کنم. قوی و بی‌خطر بودن یکی از ویژگی‌های این محلول است و در صورتی که به‌طور اشتباه خورده شود آسیبی به بدن وارد نمی‌کند.» این محلول قوی و بی‌خطر در صورت گرفتن مجوز از وزارت بهداشت به تولید انبوه می‌رسد و وارد بازار می‌شود.

روایت کادر درمانی بیمارستان شهدای تجریش از رویارویی با کرونا

فرشتگان مهر داستان اشک‌ها و لبخندها

مرصیه موسوی

قدیمی‌ترین کارکنان کادر درمان هم تجربه‌ای مثل روزهای شیوع کرونا را در یاد ندارند: روزهای نخست که یکی یکی بخش‌های بیمارستان شهدای تجریش از حال عادی، خارج و به بخشی برای بستری بیماران کرونا تبدیل می‌شد. پوشیدن لباس‌های مخصوص بخش کرونا، تحمل ۱۲ ساعت مداوم استفاده از ماسک و دستکش، اضطراب ابتلا به بیماری، دوری از خانواده و عزیزان و نگرانی از ابتلای آنها به کرونا تنها گوشه‌ای از مشکلاتی است که کادر درمان در این ماه‌ها تجربه می‌کنند و سختی آن را به جان می‌خرند.

روزهای اضطراب

ماه نخست شیوع کرونا در تهران سخت‌ترین روزهای کارشان بود. سیل بیماران مبتلا به کرونا به بیمارستان روانه می‌شد و هر بیماری که جان خود را از دست می‌داد فشار آواری بود که روی سر کادر درمان فرود می‌آمد. «هانیه محسنی» از پرسنل بخش کرونا بیمارستان شهدای تجریش است که از نخستین روز شیوع کرونا شیفته‌های هر روزه را پشت سر می‌گذارد. او می‌گوید: «تا کسی در این شرایط نباشد نمی‌تواند تصور کند که ما در ماه اول شیوع کرونا چه می‌کشیدیم. شرایط خیلی سختی بود. هر روز تعداد زیادی مبتلا به بیمارستان می‌آمدند که حال وخیم‌تری داشتند. هفته‌های نخست اغلب کسانی که وارد بخش مراقبت‌های ویژه می‌شوند بعد از چند روز می‌مردند. زن و مرد و پیر و جوان هم نداشتند.» حرف زدن از روزهای اوج بحران کرونا هنوز هم برایشان سخت است. نخستین امیدها و روزنه‌های وقتی پیدا شدند که بیمار بدحالی علامت بهبود نشان داد: «هفته‌های اول بود که زن جوانی بسا حال بد به بخش کرونا آمد. آنچه کوچک داشت و همسرش مستأمل بود. مدام از ما مستولیتشان را انجام دهند.»

اگرما مهمان دستان کادر درمان

آرامش نسبی در روحیه‌شان حکمفرما شده. این حال بسیاری از آنها هنوز اضطراب روزهای اول را همراه خود دارند. «سهیلا محبیان» از دیگر پرسنل بخش کرونا بیمارستان شهدای تجریش می‌گوید: «تا قبل از کرونا همه ما زندگی عادی داشتیم. به خانه که برمی‌گشتیم با خیال راحت غذا می‌خوردیم و فرزندانمان را در آغوش می‌گرفتیم. اما بعد از کرونا چون مستقیم با بیماران در ارتباط بودیم به خودمان و خانواده سخت می‌گرفتیم. استانه تحملمان کم شده بود و اگر می‌دیدیم که کسی از اعضای خانواده پروتکل‌های بهداشتی را به درستی رعایت نمی‌کند عصبی می‌شدیم. بسیاری از رفتارمان در خانه تغییر کرده بود و همه اینها به دلیل فشار روانی بود که کرونا بر ما تحمیل می‌کرد.» از سوزش دست‌هایی می‌گوید که هر ساعت بارها و بارها باید شسته و بعد ضدعفونی می‌شدند: «اگرما مشکل عادی پرسنل کادر درمان شده است. حتی بچه‌های ما هم از این مشکل در امان نیستند و به دلیل سختگیری‌های ما دچار مشکلات پوستی شده‌اند.»

سهیلا محبیان
پرستار بخش کرونا
بیمارستان شهدای
تجریش

بیش از ۴ ماه است خود را از دیدن خانواده محروم کرده و دل‌تنگ مادرش است. حتی اگر مرخصی هم در کار بود، ترس از ابتلای اعضای خانواده به کرونا

روزی که با تب و کرونا شروع شد

ابتلای کادر درمانی به کرونا آخرین سنگره‌های امید در کادر درمان را هم از آنها می‌گرفت و یأس و خستگی را در آنها به جا می‌گذاشت. محبیان می‌گوید: «هر روز که شیفته‌ها شروع می‌شد روی تابلو مرخصی‌ها لغو شد. حتی اگر مرخصی وجود داشت هم نمی‌آمد به دیدن خانواده‌ها بروم. بعد از کرونا نخستین کاری که می‌کنم این است که به دیدن آنها بروم. دوری از عزیزانم در این روزها یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی است که با آن سر و کله می‌زنم. همه ما بسا این تصور که ممکن است ناقل کرونا باشیم این روزها از اعضای خانواده و عزیزانمان دور هستیم. حتی خواب راحت شب‌ها از سرمان رفته. تا دقیقه‌های فرصت استراحت پیدا می‌کنیم احساس خارش گلو و سردرد و تب و به سرانجام می‌آید و توهم ابتلا به کرونا به ما دست می‌دهد. کمی طول می‌کشد تا به خودمان مسلط شویم تا بفهمیم حمله‌ای عصبی بوده.»

پروانه چاهاری
از کارکنان بخش
آنژیوگرافی
بیمارستان شهدای
تجریش

صفحه نمایش موبایلشان دچار مشکل شده از بس با الکل آن را ضدعفونی کرده‌اند. حالا که از خانه و عزیزانشان دور هستند دیدن آنها از پشت صفحه گوشی بزرگ‌ترین دلخوشی‌شان است. از دوستان قدیمی می‌گویند که این روزها در تماس با کادر درمانی به آنها روحیه می‌دهند.

مطالبات فرشته‌های کادر درمان

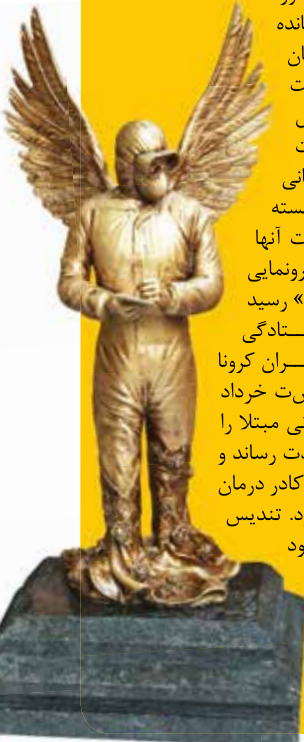
کادر درمان این روزها اسم و رسم آشنایی در هر شهر و محله‌ای دارد؛ گروهی که چهره به چهره کرونا در بیمارستان‌ها ایستاده‌اند و از نزدیک از بیماران مبتلا به کرونا مراقبت می‌کنند. در کنار یادبودهایی که به خاطر آنها برگزار می‌شود این گروه مطالبه‌هایی دارند تا روزهای بعد از این را بسا آرامش بیشتری به رسالت خود بپردازند. «سمیه عبدالهی» کارشناس پرستاری و از پرستاران بیمارستان شهدای تجریش می‌گوید: «در لفظ و کلام در این روزها قدردانی و تشکر زیادی از کادر درمان می‌شود که برای همه ما خیلی ارزشمند است. ولی ما به‌عنوان نیروهای درمانی وزارت بهداشت مطالبه‌هایی داریم که با تحقق آنها با امنیت خاطر و آرامش بیشتری به حرفه و وظیفه خودمان می‌پردازیم. در روزهای گذشته وعده تبدیل وضعیت کادر درمان کرونا مطرح شده است که اتفاق خوبی است. در کنار این موضوع، درخواست ما نیروهای رسمی این است که حکم سازمانی ما یک درجه‌ترقیع پیدا کند.» او از جای خالی تسهیلات درمانی و پزشکی برای کادر درمان می‌گوید و هزینه‌های سرسام‌آوری که باید برای استفاده از خدمات پزشکی پرداخت کنند: «ما کادر درمان برای استفاده از خدمات درمانی باید هزینه زیادی بپردازیم و برخلاف دیگر سازمان‌ها تسهیلات چندانی در اختیار نداریم. در صورت استفاده از بیمه تکمیلی هم باید ۸۰ درصد حق بیمه را خودمان پرداخت کنیم و سازمان تنها ۲۰ درصد از آن را تقبل می‌کند. این رقم را در تعداد افراد خانواده که ضرب می‌کنیم عدد قابل توجهی می‌شود که ممکن است بسیاری از کادر درمان قید استفاده از آن را بزنند.»

حضور مسئولان برای قدردانی از کادر پزشکی بیمارستان تجریش

تندیس فرشته مهر، نمادی از ایستادگی

کادر درمان نهم خرداد در حیاط بیمارستان شهدای تجریش جمع شده بودند؛ این بار نه برای شروع و پایان یک شیفت کاری سخت، از رئیس بیمارستان شهدای تجریش تا دکتر زالی، رئیس ستاد کرونا و معاون رئیس‌جمهور و نمایندگان مجلس و... در این مراسم حضور داشتند تا از کادر درمان در حضور خانواده‌هایشان تجلیل کنند. تعدادی از اعضای خانواده کادر درمان هم در این برنامه حضور داشتند. این روز از معدود روزهایی بود که پرستاران و پزشکان و رزیدنت‌های بخش کرونا بدون لباس ایزوله و شیلد و ماسک مخصوص در بیمارستان حضور داشتند. ماسک‌های جراحی و فیلتردار اما روی صورت

سیاری از آنها هنوز مانده بودند. تجلیل رئیس‌بیمارستان و وزیر بهداشت و دکتر ربیعی و رئیس ستاد ملی کرونا از پشت بلندگو به گوش کادر درمانی بیمارستان رسید که خسته نباشید و در قبال زحمات آنها بود. بعد هم نوبت به رونمایی از تندیس «فرشته مهر» رسید که به‌عنوان نمادی از ایستادگی کادر درمان در برابر بحران کرونا بود. کرونای نهم خرداد ۱۱۰ نفر از کادر درمانی مبتلا را در راه سلامت به شهادت رساند و بیش از ۴ هزار نفر از کادر درمان گذشته می‌شود. پرداخت خودکار سالانه این بیمه از طرف وزارتخانه می‌تواند مشکلات زیادی را در این زمینه حل کند.» این روزها به صحت از تجلیل از کادر درمان و توجه به ایثار و از خودگذشتگی آنها در میان است پیگیری مطالبات آنها می‌تواند گوشه‌ای از این قدردانی باشد.

درختی؛ محله‌ای که تا قبل از دهه ۷۰ باغ بود و گندمزار

بانک جای میخ‌سازی را گرفت

مرضیه موسوی

اهالی تهران محله «درختی» را به مراکز تجاری‌اش می‌شناسند و بلواری که وسط آن درختان چنار و نارون قد کشیده‌اند، وجود همین درختان بالابند در کوچه‌ها و خیابان‌هایش بود که نام محله را به دنبال خود آورد. گرچه این روزها اسم این محله به «سپهر» تغییر پیدا کرده است اما اهالی منطقه ۲ همچنان این محله را به نام درختی می‌شناسند، محله‌ای که ساختمان‌هایش قدمت چندانی ندارند و عمرشان به زحمت به بیش از ۲۰ سال می‌رسد، وجود بوستان نهج‌البلاغه در جنوب غربی محله و مراکز خریدی مثل اریکه ایرانیان، این محله را به مقصدی برای آخر هفته‌های تهرانی‌ها تبدیل کرده است.

کارخانه میخ‌سازی

باغ و گندمزار قدیمی‌ترین تصویری است که اهالی محله درختی از گذشته این محله در ذهن دارند؛ قبل از قد کشیدن نخستین ساختمان‌ها در این محله و حلقه زدن بزرگراه‌های تهران در اطراف آن، رودره فرحزاد در امتداد جنوبی این محله قرار دارد و تا قبل از آغاز ساخت‌وساز شهری در این نقطه از تهران، اینجا تفرجگاهی برای اهالی شهر در روزهای پایانی هفته بود. «محمدحسن نوروزی» از اهالی قدیمی محله درختی است و از اعضای شورایاری این محله، او می‌گوید: «تا قبل از ساخت‌وسازهای جدید در این محله، اینجا بیشتر، زمین‌های بایر بود و باغ، به دلیل وجود درختان متعدد این محله به درختی معروف شد، هنوز هم درختان قدیمی این محله در بلوار درختی باقی مانده است که اغلب درختان چنار بودند، او از کارخانه میخ‌سازی می‌گوید که تا قبل از تخریب، قدیمی‌ترین ساختمان مهم محله درختی بود و تعدادی از اهالی محله در همین کارخانه مشغول کار بودند. «تهران که گسترش پیدا کرد و اینجا بافت شهری به خود گرفت، ساختمان کارخانه میخ‌سازی هم تخریب شد و به جای آن ساختمان‌های بانک ملی ساخته شد.»

تغییر شکل و بافت این محله بود. تغییرات خیلی زود خودشان را نشان دادند. «بتول تاجیک» از سال ۱۳۷۰ ساکن محله درختی است، او که این روزها به‌عنوان مدیر محله درختی در سررای فعالیت می‌کند می‌گوید: «بوستان نهج‌البلاغه بخشی از رودره سرسبزی بود که در غرب محله قرار داشت، ما به آن دره بقا می‌گفتیم و معمولاً روزهای آخر هفته همراه خانواده به آنجا می‌رفتم، آب و هوای خوبی داشت و درختان سایه گستری که فرصت خوبی برای استراحت به اهالی تهران می‌دادند، اما بعد از ساخته شدن بزرگراه یادگار امام (ره) اینجا کم‌کم بافت بومی خود را از دست داد و به بافت شهری تبدیل شد.»

اواسط دهه ۸۰ بود که با ساخته شدن مجتمع تجاری اریکه ایرانیان، نخستین مرکز تجاری بزرگ این محله سربرآورد و بهانه جدیدی برای رفت‌وآمد اهالی تهران به این محله ترانسید؛ بهانه‌ای که به دلیل مشکلات ترافیک و شلوغی بیش از اندازه محله اهالی چندان دل خوشی از آن ندارند. محله درختی محدوده‌ای دارد که در بین ساکنان به «جزیره» معروف است؛ بلوکی که در میان خیابان‌ها و بزرگراه‌های نیاپش، دره فرحزاد، حافظیه، و دادمان محصور شده و رفت‌وآمد به آن با مشکلات زیادی همراه است. تاجیک می‌گوید: «توسعه ساخت‌وساز در این محله با سرعت زیادی انجام می‌شود و از طرفی محله در میان بزرگراه‌ها محصور شده است. فضای سبز محله جای خود را به ساختمان‌های بلند قامت و برج‌ها می‌دهد و دیگر نام محله درختی برای این نقطه از تهران محلی از اعراب ندارد.»

آخر هفته به دره بقا می‌رفتم

دهه ۷۰ بود که سر و کله بزرگراه یادگار امام (ره) در غرب تهران پیدا شد و این بزرگراه راهش را به محله درختی هم باز کرد، تا قبل از ساخته شدن این بزرگراه، محله درختی بیشتر تفرجگاه بود و زمین‌های کشاورزی و باغ‌های شخصی در آن وجود داشت. دهه ۷۰ زمان

اهالی محله دربند از تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری گلایه دارند

فاضلاب مستقیم از خانه به خیابان

حسن حسن‌زاده

جوی آبی که در کوچه‌های خاطره‌انگیز بافت قدیمی محله دربند جاری می‌شود و با گذر از مسیرهای پلکانی به پایین دست محله می‌رسد، از چشمه‌ای زلال در بالادست محله سرچشمه نمی‌گیرد. مسیر آب‌های سطحی را که به سوی بالادست محله دنبال کنیم به لوله‌های فلزی و

پلاستیکی می‌رسیم که آب مصرفی خانه‌های فرسوده و حتی پساب فاضلاب را در کوچه‌های باریک و پلکانی محله رها می‌کند. اینجا در بافت فرسوده محله دربند، در کوچه‌ها و خیابان‌های پلکانی این محله، انشعاب فاضلاب نصب نشده و خانه‌های فرسوده و نوساز بالادست خیابان اسداللهی به شبکه فاضلاب شهری متصل نیستند. برای بررسی ابعاد این مشکل سراغ اهالی و شوراییاران محله رفتیم و از مشکلاتی که تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری در محله دربند ایجاد کرده است گزارشی تهیه کردیم.

پاسخ شرکت فاضلاب تهران

خبرهای خوب برای اهالی دربند

به استحضار ساکنان محترم می‌رساند با توجه به سخت بودن بافت زمین در منطقه یک (بافت سنگی) و موقعیت جغرافیایی این منطقه روند اجرای کار با دشواری‌هایی نسبت به دیگر مناطق همراه است. اما تلاش برای تکمیل عملیات اجرایی براساس برنامه‌ریزی‌های طرح جامع فاضلاب تهران انجام می‌شود. اکنون اولویت نخست شرکت فاضلاب در منطقه یک، تکمیل خطوط اصلی و جمع‌کننده است. در محله دربند، بخش ابتدای خیابان شهید اسداللهی به آگوی شهری متصل است اما از پیچ اول خیابان به بعد لوله‌گذاری انجام نشده است. اکنون این پروژه در مرحله مناقصه است و در صورت انتخاب پیمانکار، ادامه پروژه امسال از سر گرفته می‌شود.

عکس‌ها: امیر پناهور

و به سنتی‌ترین شکل ممکن فاضلاب خانگی را دفع می‌کنند. «احمد عیانی» دبیر شوراییاری دربند می‌گوید: «هنوز سیستم فاضلاب شهری در محله ما تکمیل نشده است. تقریباً همه خانه‌های قدیمی محله که در کوچه‌های پلکانی و بافت فرسوده دربند قرار دارند، هنوز هم فاضلاب خانگی را با حفر چاه دفع می‌کنند.» تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری، مشکلات بسیاری هم برای اهالی بافت فرسوده دربند ایجاد کرده است. عیانی می‌گوید: «حفر چاه فرسوده دربند روی تپه‌های سنگی بنا شده و تنها راه دسترسی به آنها گذر از همین کوچه‌های باریک و پلکانی است. در کوچه توپسرکانی، باریکه آبی که از معبر پلکانی بالادست جاری شده و مثل جویبی کم رقی به سوی معابر پایین راه باز کرده، جلب توجه می‌کند. خانه‌های قدیمی دربند هنوز هم به شبکه فاضلاب شهری متصل نیستند

دفع فاضلاب خانگی با حفر چاه

خیابان دربند را که به موازات رودخانه به سمت بالادست محله و آغاز مسیر کوهپیمایی برویم، خانه‌های قدیمی و کهنسال محله که روی شیب خیابان‌های اطراف بنا شده‌اند انگار به سوی خیابان سر خم کرده‌اند. با گذر از کوچه نصرالله میسری و چند معبر پلکانی به خانه‌های بالادست دربند می‌رسیم که یادگار روزگار گذشته محله هستند. خانه‌های قد و نیم‌قدی که در بافت سنتی و فرسوده دربند روی تپه‌های سنگی بنا شده و تنها راه دسترسی به آنها گذر از همین کوچه‌های باریک و پلکانی است. در کوچه توپسرکانی، باریکه آبی که از معبر پلکانی بالادست جاری شده و مثل جویبی کم رقی به سوی معابر پایین راه باز کرده، جلب توجه می‌کند. خانه‌های قدیمی دربند هنوز هم به شبکه فاضلاب شهری متصل نیستند آن نیست.»

آپارتمان‌های نوسازی که به شبکه فاضلاب شهری وصل نیستند

مشکلاتی که تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری در بافت فرسوده دربند ایجاد کرده است تنها به خانه‌های قدیمی محله محدود نمی‌شود. در میان خانه‌های فرسوده و کهنسال دربند، آپارتمان‌های نوساز و خانه‌های تخریب شده‌ای که قرار است به‌زودی جای خود را به یک آپارتمان چند طبقه بدهند جلب توجه می‌کند. با وجود این، حتی آپارتمان‌های نوساز محله هم یسا حفر چاه، فاضلاب خانگی را دفع می‌کنند. این روزها که با ساخت چند آپارتمان نوساز و افزایش جمعیت ساکن در بافت فرسوده محله، حجم تولید

فاضلاب خانگی افزایش پیدا کرده است، دنبال کردن مسیر محل یک ساختمان تخریب شده که قرار است جای خود را به یک بنای نوساز بدهد، باز هم شمار زیادی از این لوله‌ها را در دل تپه می‌توان مشاهده کرد. دودانگه می‌گوید: «کثرت پساب فاضلاب خیابان اسداللهی و کوچه‌های بالادست با گذر از یک مسیر پلکانی داخل نهر آب خیابان دربند می‌ریزد. جمع شدن فاضلاب در این محدوده و انتشار بوی بد آن، این مسیر را به یک فضای بی‌دفاع شهری تبدیل کرده که به دلیل رفت‌وآمد نکردن اهالی از این مسیر آن را به مأمّن مناسبی برای انواع آسیب‌های اجتماعی تبدیل کرده است.»

در کوچه‌های نصرالله میری، توپسرکانی، مسجد، استخر، بوستان و کوچه مسجد حجت بن الحسن و... قرار دارند به شبکه فاضلاب شهری متصل نیستند. تا زمانی که شبکه به‌طور کامل تکمیل نشود امکان اتصال خانه‌ها به شبکه فاضلاب شهری وجود ندارد. در نتیجه خانه‌های فرسوده و آپارتمان‌های نوساز علاوه بر رها کردن آب‌های مصرفی در خیابان، با حفر چاه‌های جذبی و سپتیک، فاضلاب خانگی را دفع می‌کنند که مشکلات خاص خود را دارد.»

مسیر پلکانی، مانع آسیب‌های اجتماعی

تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری در محله دربند نه تنها برای ساکنان محله مشکلات فراوانی ایجاد می‌کند، بلکه برای محیط‌زیست هم تهدید محسوب می‌شود. عیانی می‌گوید: «تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری باعث شده پساب فاضلاب و آب‌های مصرفی خانه‌ها در کوچه‌ها رها شود و همین مسئله به‌ویژه در فصل تابستان و با گرم شدن هوا باعث انتشار بوی بد در محله می‌شود.» اما یکی از مشکلات اصلی تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری در محله دربند به وضوح در معبر باریکی که از انتهای خیابان شهید اسداللهی به پایین دست محله و حاشیه

حمیدرضا دودانگه
مدیر دفتر توسعه
محل‌های منطقه ۱

پساب فاضلاب

خیابان شهید

اسداللهی و

کوچه‌های بالادست

با گذر از یک مسیر

پلکانی داخل نهر آب

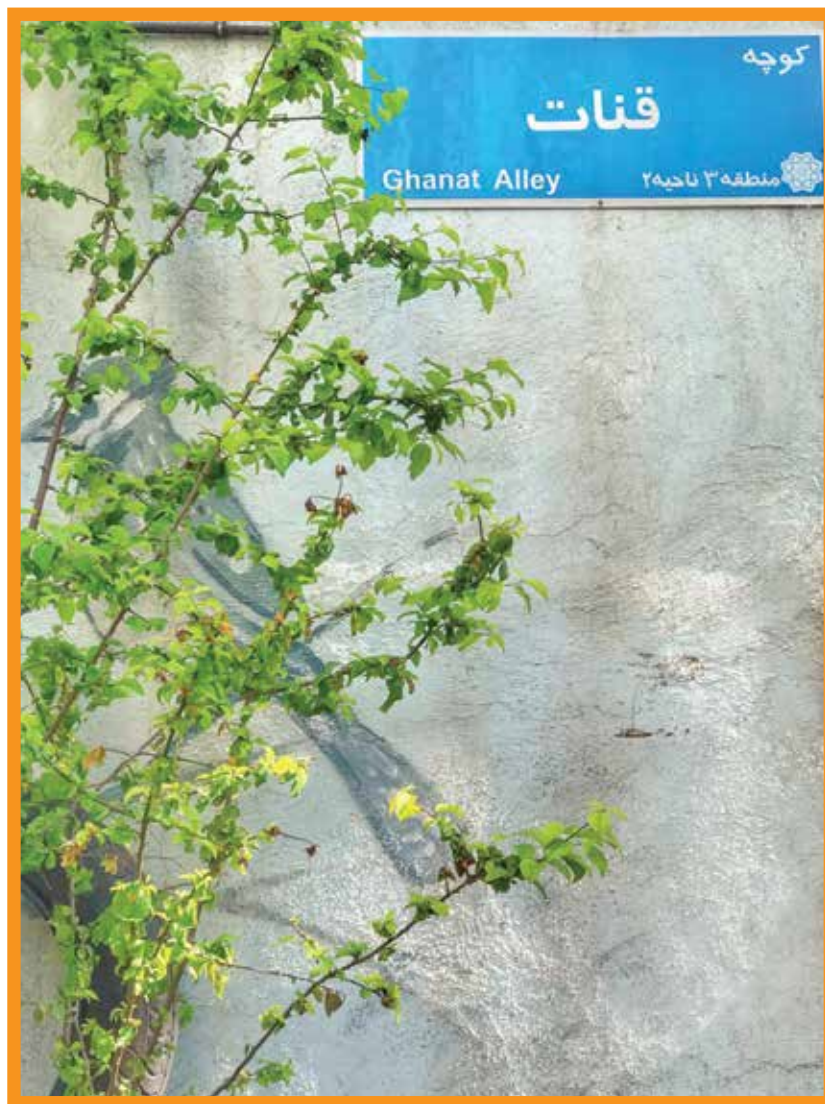
خیابان دربند می‌ریزد

منطقه ۳، یکی از مناطق پر قنات تهران

این محله‌ها با قنات متولد شدند

مرصیه موسوی

«سراغ «میله» و «مظهر قنات» را می‌توان از گوشه و کنار بوستان‌ها و فضای سبز منطقه ۳ و خانه‌های قدیمی گرفت. صدای جریان آب از درجه‌ها و جوی کوچه‌ها به گوش می‌رسد. آب همین قنات‌هاست که از بالادست به طرف منطقه سسرازی می‌شود و درختان و باغ‌ها را سیراب می‌کند. بوستان‌های قیطریه و آب و آتش و تپه‌های عباس‌آباد هم از همین جریان آب زیرزمینی سیراب می‌شوند. اکنون ۱۱ قنات فعال در منطقه ۳ شناسایی شده که مجموع خروجی آنها به بیش از هزار لیتر بر ثانیه می‌رسد. احیا و مرمت قنات عباس‌آباد از ۶ سال پیش در شهرداری منطقه آغاز شده و در سال‌های کم‌آبی تهران به یکی از شاخص‌ترین اقدامات شهرداری تبدیل شده است.»

حیات قنات‌ها در خطر است

«تا چند دهه پیش خبری از آب لوله‌کشی نبود. همه نیاز مردم به شست‌وشو و آب آشامیدنی و آبیاری از طریق همین قنات‌ها تأمین می‌شد.» «محمدعلی ندیمی» از ساکنان قدیمی منطقه است و روزهایی را به یاد دارد که زرگنده چیدر و دزاشیب و محله‌های دیگر شمیران پر بود از باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی که با آب همین قنات‌ها سیراب می‌شدند. او می‌گوید: «هر محله‌ای به میراب و مقنی نیاز داشت تا با حفر میله‌های چاه در مسیر قنات‌ها، آب مورد نیاز مردم را تأمین کند. کار هر کسی هم نبود. اغلب مقنی‌ها اهل یزد یا مشهد بودند؛ شهرهایی که به دلیل دسترسی نداشتن به آب، وجود قنات در آن حیاتی بود. افرادی که کارشان حفر قنات بود با مهارت آب را از نقطه‌ای که فراوانی داشت از زیر زمین به نقاط دیگر می‌کشاندند. تعیین شیب مناسب برای قنات که آب در آن راکد نماند یا با سرعت و شدت به پایین سرازیر نشود هنر این افراد بود. در مسیر این آب، جاهایی نه چندان عمیق حفر می‌کردند تا مردم بتوانند از آب برداشت کنند. جایی که آب قنات

به سطح زمین می‌آمد مظهر قنات نام داشت.» دسترسی سخت به آب قابل مصرف باعث شده بود مردم قدر آن را بیشتر بدانند. با لوله‌کشی آب در تهران قنات‌ها هم اهمیت خود را از دست دادند و از آب آن استفاده‌ای نمی‌شد. گسترش ساخت‌وسازها هم خیلی زود بلا جان قنات‌ها شد. ندیمی می‌گوید: «مهم‌ترین مشکل قنات‌ها این است که آب سالم آن با آب فاضلاب‌ها و جاهای جذبی مخلوط می‌شود. نداشتن آگو مناسب شهری در تهران بالای جان چاه‌ها و قنات‌های ما شده و آب آن را آلوده می‌کند. تصور کنید تمام این اطراف را زمین‌های کشاورزی و باغ‌ها پوشانده بود و آب مورد نیاز آن از طریق همین قنات‌ها تأمین می‌شد. اما آن حجم بارش از آب این روزها با مخلوط شدن با فاضلاب از بین می‌رود.»

شاهین شیرزادی
مسئول اداره قنات
منطقه ۳

نقشه دقیقی از قنات‌ها در دسترس نیست

منطقه ۳ اکنون ۱۱ قنات فعال دارد که مهم‌ترین آنها بهجت‌آباد و عباس‌آباد است؛ قنات‌هایی که هنوز هم جریان آب در آن زنده است و برای آبیاری فضای سبز منطقه از آن استفاده می‌شود. احیای قنات‌های منطقه برنامه‌ای است که شهرداری از سال‌ها قبل آغاز کرده و همچنان برای آن تلاش می‌کند. «شاهین شیرزادی» مسئول اداره قنات منطقه ۳ می‌گوید: «قنات‌های زیادی از منطقه می‌گذرد این مظهر آنها در محدوده منطقه ۳ قرار دارد. این قنات‌ها به دلیل اینکه سال‌ها بدون استفاده مانده‌اند دچار آسیب و مشکلات فراوانی هستند. لایروبی قنات‌ها و تعیین نقشه دقیق آنها از مهم‌ترین اقدامات ما برای احیای این قنات‌هاست.» یکی از مشکلات اداره قنات شهرداری این است که نقشه دقیقی از مسیر قنات‌ها و نقشه هوایی و پیمایش قنات از راه‌هایی است که به تعیین نقشه دقیق قنات‌ها کمک می‌کند. شیرزادی می‌گوید: «نقشه‌های قدیمی از قنات‌ها وجود دارند که هیچ‌کدام از آنها موقعیت قنات‌ها را به‌صورت دقیق نشان نمی‌دهند. این نقشه‌ها به‌صورت دستی کشیده شده‌اند و از طرفی به دلیل تغییر بافت منطقه چندان قابل استناد نیستند. به همین دلیل ما برای پیدا کردن مسیر دقیق قنات‌ها از پیمایش قنات و عکس‌های هوایی استفاده می‌کنیم. یکی دیگر از ایرادهایی که نقشه‌های قدیمی دارند این است که عمق قنات را نشان نمی‌دهند.»

هوانخ سر راه قنات‌ها

قنات‌ها در جاهایی از مسیر ریزش کرده‌اند. ساخت‌وسازهای شهری اصلی این قنات‌ها را مسدود و آب آن را به مسیر دیگری منحرف کرده است. چاه‌های جذبی و فاضلاب‌های خانگی دیوار به دیوار این قنات‌ها حفر شده‌اند و با تخریب دیواره‌های چاه یا قنات، فاضلاب به آب قنات راه پیدا کرده است. وجود نترت‌ها بالای در این آب‌ها باعث شده تا آب قنات‌ها دیگر قابل آشامیدن نباشد. شیرزادی می‌گوید: «اکنون آب قنات‌ها برای آشامیدن مناسب نیست. اما برای استفاده کشاورزی تأیید شده است. همه فضای سبز منطقه از آب این قنات‌ها سیراب می‌شود. قنات عباس‌آباد در مسیر خود به پایین دست منطقه می‌رود و حتی منطقه ۶ هم برای آبیاری فضای سبز خود از آب این قنات استفاده می‌کند.»

پیمایش قنات عباس‌آباد هنوز به پایان نرسیده است. ریشه‌های درختان، گل و لای و زباله، دیواره‌های تخریب شده قنات و... موانعی هستند که در مسیر قنات‌ها قرار دارند و جلو حرکت آزاد آب در آن را گرفته‌اند. پیمایش این قنات از جنوب منطقه آغاز شده و در حال حاضر به بلوار میرداماد رسیده است؛ جایی که قنات دو شاخه می‌شود و یکی به سمت خیابان جردن و دیگری به سمت غرب میرداماد کشیده می‌شود. شیرزادی می‌گوید: «پیمایش قنات‌ها موضوعی زمانبر است. اما به تعیین دقیق مسیر این قنات‌ها و عمق آن کمک زیادی می‌کند. احیای قنات عباس‌آباد به موقع انجام شد. چون آب این قنات در حال خشک شدن بود. با از بین بردن موانع سر راه قنات و تقویت مسیر، جریان آب دوباره در آن تقویت شده است.»

نام قنات‌های فعال منطقه ۳

قنات بهجت‌آباد، قنات عباس‌آباد، قنات یوسف‌آباد، قنات جعفری، قنات اختیاریه، قنات رستم‌آباد، قنات چاله هرز، قنات چمنی، قنات باغ قلیک، قنات هندی‌ها، قنات قوام شیرازی.

زندگی میراب‌ها زیر زمین

سال‌هاست هیچ میراب و مقنی در منطقه سکونت ندارد. اما پیمایش مسیرهای قنات ردی از زندگی میراب‌ها زیر زمین نشان می‌دهد. مسئول اداره قنات منطقه می‌گوید: «در حین پیمایش قنات‌ها به اتفاق‌های جالبی برخورد کردیم. مثلاً در جایی از مسیر میراب‌ها بود تا بتوانند در عمق زمین، داخل قنات را ببینند. محل استراحت میراب‌ها هم که سکوه‌های کوچکی کنار مسیر آب در داخل قنات بودند از این دست اتفاق‌ها بود. همچنین جاهایی که میراب‌ها در دل قنات تقسیم آب انجام می‌دادند و با ایجاد مانع در مسیر آب، آن را به سمت محدوده‌ای خاص هدایت می‌کردند. زندگی زیرزمینی میراب‌ها و مقنی‌ها بسیار دقیق و جالب بود. آنها مسیر این قنات‌ها را مثل کوچه‌ها و خیابان‌های شهر می‌شناختند و آب را به هر کجا که می‌خواستند هدایت می‌کردند. قطعاً افرادی هم بودند که به‌صورت مستمر به لایروبی قنات‌ها می‌پرداختند تا چرخه حرکت آب با مشکلی مواجه نشود. زیرا همه حیات مردم هر محله به این قنات‌ها بستگی داشت.» قنات‌هایی که در زمان اهمیتشان مالکان خصوصی داشتند و با برداشت آب مورد نیازشان، بقیه آن را برای استفاده عموم آزاد می‌کردند. شناسایی مسیر قنات‌ها کمک زیادی به احیای آنها می‌کند. یکی از راه‌های شناخت سریع‌تر مسیر قنات‌ها استفاده از اطلاعات محلی و مردم بومی است. شیرزادی می‌گوید: «در اغلب خانه‌های قدیمی منطقه چاهی وجود دارد که به قنات راه دارد و زمانی آب مورد نیاز خانه را تأمین می‌کرد. تعدادی از شهروندان برای شناسایی این قنات‌ها با ما همکاری کردند و اطلاعات خوبی در این زمینه در اختیار ما گذاشتند. اما برخی هم تمایل چندانی به این همکاری نشان نمی‌دهند. وجود قنات‌ها در مسیر ساخت‌وساز می‌تواند خطرناک باشد و باعث ریزش ساختمان شود. از طرفی گودبرداری در مسیر قنات باعث از بین رفتن و خشکیدن قنات‌ها و هرز رفتن آب در نقاط دیگر زمین می‌شود. اگر شهروندان درباره مسیر این قنات‌ها و چاه‌ها اطلاعاتی در دست دارند می‌توانند ما را در جریان قرار بدهند تا با سرعت بیشتری این قنات‌ها شناسایی شوند.»

صدای پای آب در کوچه قنات

«کوچه قنات» کوچه باریک و چشم‌نوازی است در محله زرگنده که مظهر قنات محله در آنجا قرار داشت. نخستین خانه‌های زرگنده در این کوچه و نزدیک مظهر قنات ساخته شده بودند. خانه کدخدای زرگنده هم در این کوچه قرار داشت. قنات زرگنده با وجود ساخت‌وسازهایی که در مسیر آن انجام شده هنوز هم پابرجاست و آب آن درست در وسط کوچه در جریان است. وجود این قنات‌ها اصلی‌ترین بهانه شکل‌گیری محله زرگنده بود و نخستین ساکنان این محله کشاورزان بودند. کافی بود چند متری زمین را باکتند تا به آب برسند. میله‌های چاه که در مسیر قنات‌ها حفر می‌شدند آب را به راحتی در دسترس کشاورزان زرگنده قرار می‌دادند.

کم‌کم در کنار زمین‌های کشاورزی باغ‌ها هم در زرگنده شکل گرفتند و زمین‌داران هم در همین روستا ساکن شدند. گسترش تهران، مرزهای شهری را تا شمیران و زرگنده هم رساند و خیلی زود بافت این محله تغییر کرد. هنوز هم چاه‌ها و میله‌های بسیاری از دوره رونق قنات‌های محله زرگنده در حیطه خانه‌های قدیمی به چشم می‌خورد. مظهر قنات زرگنده تا قبل از ساخته شدن نخستین گرمابه در محله یعنی حمام سعدی، محلی برای شست‌وشو و حتی استحمام کودکان در تابستان بود. بعد از ساخته شدن حمام سعدی در زرگنده، آب این حمام هم از همین قنات تأمین می‌شد.

مظهر قنات زرگنده هنوز در کوچه قنات این محله زنده است و صدای شرشر آب در کوچه به گوش می‌رسد. جوی باریکی درست از وسط این کوچه نه چندان عریض می‌گذرد و دیواره‌های زهکشی شده آن آب را به پایین هدایت می‌کند. آبی که روزگاری برای آشامیدن و شست‌وشو و کارهای دیگر اهالی زرگنده به کار می‌رفت این روزها به دلیل برخورد با فاضلاب‌های زیرزمینی قابل آشامیدن و استفاده نیست و تنها صدای آرامش بخشی از گذر آن برای اهالی محله به جا مانده است.

دیوارهایی که فرو می‌ریزند

ظاهره جورکش
کارشناس دفتر توسعه محله مدر و زرگنده

محله زرگنده یکی از محله‌های پر قنات منطقه ۳ است که شکل‌گیری خود را به همین رشته‌ها مدیون است که از زیر زمین گذر می‌کنند و در جاهایی از محله به سطح می‌آیند و خود را نشان می‌دهند. «ظاهره جورکش» کارشناس دفتر توسعه محله مدر و زرگنده می‌گوید: «در بازدیدها و گفت‌وگوی چهره به چهره‌ای که با اهالی این محله داشتم مردم درباره وجود قنات‌ها و جاهایی که به این قنات‌ها راه داشتند صحبت کردند. به نظر می‌رسد وجود چاه در خانه‌های قدیمی این محله موضوعی عادی است. بسیاری از این چاه‌ها در حال حاضر خشک شده‌اند یا به دلیل ساخت‌وساز مسیر قنات‌ها مسدود شده است.» نشست زمین اتفاقی است که به دلیل وجود این رشته قنات‌ها در محله زرگنده رخ می‌دهد. جورکش می‌گوید: «طی سال‌های گذشته که من در دفتر توسعه محله فعالیت می‌کنم بارها شاهد فرونشست زمین در این محله به‌خصوص در بافت فرسوده بودم. یا خبر فرونشست زمین و خانه‌های از زبان اهالی شنیدم. یکی از این اتفاق‌ها فرونشست در خانه‌ای در خیابان دانشگر بود. این نشست، بخش‌هایی از خانه را به دل زمین کشیده و خرابی زیادی به بار آورده بود. یکی دیگر از فرونشست‌ها به گفته اهالی محله در ساختمان بیمارستان معتدنه همین فرونشست باعث بستن شدن درهای بیمارستان شد. وجود چاه‌ها و قنات‌های متعدد در زمین زرگنده مهم‌ترین دلیل رخ دادن این فرونشست‌هاست.» وجود بافت فرسوده و قنات‌های حفر شده در دل خاک، ساختمان‌های این محله را آسیب‌پذیرتر از دیگر محله‌های منطقه کرده است.

خانه‌های که موزه شد

بین همه ویلاهای منطقه اوشان خانه منعم را همه اهالی می‌شناسند. از تابوای این خانه تا بخش‌های دیگر خانه‌اش همه با وسایل بازیافتی تزئین شده است. هفته محیط‌زیست بهانه‌ای شد تا سری به این موزه زیبا و متفاوت شهرمان بزنیم. برای بازدید از این موزه چند ساعتی وقت لازم است. بین همسایه‌ها به دوستدار طبیعت و حیوانات شهره است. اینجا هیچ هدر رفتی از منابع طبیعی و انرژی دیده نمی‌شود. علاقه‌ای که او به محیط‌زیست و طبیعت دارد در یک نگاه به ساختمان خانه‌اش مشهود است. وقتی روی پله‌ها قدم

فضای سبز و چایخانه موزه است که با درهای بطری و بطری‌های پلاستیکی تزئین و چیدمان شده است. بین طبقات موزه گلدان‌های زیبایی با لاستیک‌های دوچرخه و خودرو طراحی و زیبایی موزه دوچندان شده است. برای بازدید از موزه خانه باید به منطقه رودبار قصران و سپس به اوشان و بعد وارد خیابان شهید دکتر بهشتی و بعد کوچه سپهر شویم

آشنایی با شهروندی که موزه‌ای با مواد دورریز ساخته است

اینجا خانه محیط‌زیست است

زهرا کریمی

موزه خانه محیط‌زیست، موزه‌ای با هزار و یک هدف محیط‌زیستی در محله‌ای نه در قلب تهران بلکه در منطقه‌ای خوش آب و هوا در اوشان (رودبار قصران) فعالیت دارد. این موزه ملک شخصی «امیررضا منعم معتمدی» است؛ کسی که دغدغه‌های محیط‌زیستی دارد و از سال ۱۳۹۳ تاکنون هر روز میزبان گروه‌های علمی دانش‌پژوه از شهرها و مناطق ۲۲گانه تهران است. انگیزه راه‌اندازی چنین موزه‌ای بدون حمایت سازمان و نهادی ما را مهمان این موزه خانه کرد تا درباره فعالیت‌های فرهنگی با این فعال محیط‌زیست به گفت‌وگو بپردازیم.

می‌خواهم برای محیط‌زیست ایران اثر بخش باشم

برای بازدید از موزه خانه باید به منطقه رودبار قصران و سپس به اوشان و بعد وارد خیابان دکتر شهید بهشتی و بعد کوچه سپهر شویم. سر کوچه صدا و سیما روی تابلویی نوشته شده است: «موزه خانه محیط‌زیست». در باز است. در بدو ورود با فضای سبز و آبنماها روبه‌رو می‌شویم. هنوز چند قدمی جلوتر نرفته محوطه پر است از نماسازی‌های عجیبی که در هیچ ساختمانی دیده نمی‌شود. منعم درباره راه‌اندازی این موزه می‌گوید: «معمولاً مسیر زندگی هر کسی برگرفته از علاقه و تلاش برای علاقه‌مندی‌هایش است. رشته تحصیلی‌ام طراحی صنعتی است. اما علاقه‌مندی‌هایم محیط‌زیست و استفاده پهنه از انرژی‌های طبیعی است و فعالیت‌هایم به سال‌هایی برمی‌گردد که در کشور تایلند مدرس بودم و من خانه شخصی‌ام را با وسایل دورریز بازسازی کردم و ایده‌هایم سبب شد یکی از دانشگاه‌های تایلند از من دعوت به تدریس کرد که مدتی در آن دانشگاه تدریس را با موضوع استفاده پهنه از مواد دورریز به دانشجویان ادامه دادم. اما دلم می‌خواست به کشورم ایران برگردم و برای محیط‌زیست ایران فعالیت اثربخش داشته باشم. بنابراین ۸۰۰ مترمربع از خانه پدری‌ام در منطقه رودبار قصران را برای رسیدن به هدف‌هایم تبدیل به موزه کردم و روز به روز فعالیت‌هایم را تقویت می‌کنم و توسعه می‌بخشم.»

راه‌اندازی تالار با سدی‌های متصل

خانه به موزه تبدیل شده و بخش‌های متفاوت و جذابی دارد. منعم برای توسعه آن ایده‌های قابل تأملی دارد. همان‌طور که بخش‌های مختلف را به ما نشان می‌دهد می‌گوید: «سالن نمایش محصولات، بخش‌های هدایای به‌یافتنی، حمایت از پرندوها و گربه‌ها، کشاورزی و مصرف پهنه از آب، فضای اجتماعات روباز و مسقف و فضای برگزاری ورکشاپ در حیاط، پنل‌های نیرو خورشیدی روی سقف موزه، آبنما و چایخانه همه و همه از بخش‌های این موزه به شمار می‌آیند که در چند طبقه طراحی شده‌اند. به‌زودی برای توسعه موزه و همسو با اهدافی که دنبال می‌کنم قرار است بخش‌های کودک و محیط‌زیست، مردم‌شناسی منطقه رودبار قصران و تالار آینه را راه‌اندازی کنم. تالار آینه با تکه‌های آینه نیست بلکه این تالار با سدی‌های به درد نخور ساخته شده است.» او اضافه می‌کند: «با همکاری و مشارکت اهالی قصد دارم موزه مردم‌شناسی را برای معرفی سبک و سبب زندگی مردم این منطقه به گردشگران و پژوهشگران راه‌اندازی

اهالی مشارکت خوبی با موزه دارند

کمیتر کسی پیدا می‌شود که ملک شخصی‌اش در محله‌ای که همه در آنجا ویلا ساخته‌اند را تنها برای خودش نخواهد و وقف عموم کند. او این کار بزرگ را انجام داده و به گفته خودش همسایه‌ها هم با او در یکسری از فعالیت‌ها همسو شده‌اند. منعم می‌گوید: «تلبیغات چندان برای این خانه موزه نشده است و اگر تا اینجا هم ساخته شده‌ام به خاطر لطف اهالی، شهرداری و شورای شهر، فرهنگسرای این منطقه و فعالان محیط‌زیست بوده است. شهرداری منطقه در چند نقطه از شهر تابلو خانه موزه را نصب کرده و در روز چند نفر گردشگر به‌صورت گداری برای بازدید می‌آیند. بیشتر مواقع همسایه‌ها و اهالی این منطقه وسایل بازیافتی‌شان را به من تحویل می‌دهند تا برای ساخت سازه‌هایم دستم باز باشد و بتوانم بهترین ایده‌ها را طراحی کنم. مدارس، دانشگاه‌ها و سمن‌های محیط‌زیست با این مجموعه ارتباط و تعامل خوبی دارند و خوشبختانه طی این چند سال موفق شده‌ام میزبان دانشجویان، پژوهشگران، برنامه‌سازان، علاقه‌مندان به محیط‌زیست و محققان باشم و لذتبخش‌تر از همه زمانی است که دانش‌آموزان مدارس تهران بازدید از اینجا را به‌عنوان اردوهای

علمی انتخاب می‌کنند. معمولاً فرصت را برای آموزش به آنها غنیمت می‌شمارم و بعد از مدتی بازخوردها را از مدارس پیگیری می‌کنم. ساخت وسایل بازیافتی در مدارس خستگی را از تنم خارج می‌کند. اما در این مسیر آنچه مرا خوشحال خواهد کرد راه‌اندازی چنین مراکز و آزمایشگاهی برای علاقه‌مندان و محققان به محیط‌زیست در همه کشور است. محققان زیادی را می‌شناسم که از راه‌های دور با هواپیما، قطار یا ماشین شخصی خود به اینجا آمده و با مشاهدات و جمع‌آوری اطلاعات از موزه توانسته‌اند تحقیقاتشان را به سرانجام برسانند و به شهرشان برگردند. مسئولان باید برای صیانت از محیط‌زیست ایران هزینه‌های گزافی صرف کنند و حامی دوستداران محیط‌زیست باشند تا هر روز شاهد رفتن منابع طبیعی نباشیم.»

Advertisement for 'Besharat Moeoud' (بشارت موعود) featuring a child, educational goals, and contact information. Includes text: 'دبستان و پیش دبستان پسرانه غیردولتی بشارت موعود (عج)'. Goals listed: 'روشنی: آموزش مفهومی با تکیه بر هوش هیجانی', 'هدف: تربیت انسان کامل', 'ایزرا: دین، دانش، ورزش'. Skills listed: 'تفکر، خلاقیت، زبان، المپیاد علمی'. Contact: 'www.besharatmoeoud.ir', 'besharatmoeoud.ir', '۰۲۸ ۷۱۳۷۵۰۳', '۸۸ ۰۰ ۶۸ ۰۷ - ۸۸۰ ۱۲ ۴۰۶'.

استفاده از درهای بطری و سدی برای اجرای طرح‌های متناسب طبیعت و زیباسازی دیوار

کاراکترهای کارتونی مانند پیچوکو، داستان شهر سبزیجات و زاغ و روباه در بخش نمایشگاهی قابل بازدید است.

عکس: رضا عابدی

● صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
● مدیر مسئول: مهران کرمی
● سردبیر: افشین امیرشاهی

● دبیر تحریریه: مهدی علیپور
● تحریریه: شهره کیانوش‌راد
● مرضیه موسوی/راحله عبدالحسینی
● زهرا کریمی / حسن حسن‌زاده
● سررهمضانعلی‌پور

● صفحه آرایی: محمدرضا محمدی‌تاش/سعید غفوری/علی حسینی
● میلاد رفاقتی
● حروفچینی و تصحیح: منیژه خسروآبادی/اعظم آجوربندیان/فهیمة شیرازی

● نشانی: خیابان ولی‌عصر(عج) نرسیده به پارک وی کوچه تورج پلاک ۱۴ ● کد پستی: ۱۹۶۶۵۳۳۸ ● صندوق پستی: ۱۹۶۶۶-۴۵۹۵۶ ● تلفن: ۰۲۳۰۲۳۱۰۰ ● دورنگار: ۰۲۳۰۲۳۴۸۸

هویت

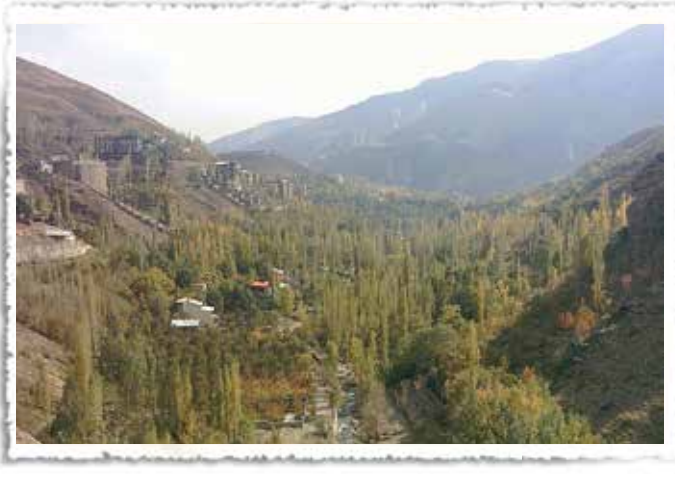
زهرا کریمی

فرهنگسراها

جاذبه گردشگری شمشک

گذراندن اوقات فراغت کنار آبشارهای زیبای محدوده شمشک و دربندسر از قدیم به‌عنوان یکی از جاذبه‌های گردشگری در فصول بهار و تابستان است. «عدل ساوه شمشکی» یکی از افراد بومی شهر شمشک درباره آبشارهای معروف منطقه می‌گوید: «معمولا پرآب‌ترین و زیباترین آبشارهای محلی در این محدوده منطقه آبشارهای جیروود و تل تنگه است. آب آشامیدنی روستای جیروود از چشمه او و آب آشامیدنی شهر شمشک از آب آبشار تل تنگه تأمین می‌شود و اهالی مبلغی برای آب پرداخت نمی‌کنند. آب آبشار جیروود به گویش محلی‌ها از چشمه‌ای به نام چشمه او یا همان آب و آبشار تل تنگه از چشمه‌ای به نام تل چشمه است و معمولا این آبشارها و سایر آبشارهایی که از دل کوه سرریز می‌شوند پاتوقی برای کوهنوردان و گردشگران است.»

او می‌گوید: «قبل از آنکه امکانات شهری فراهم شود و پای پایتخت‌نشینان به روستاهای منطقه و شهر شمشک باز شود اهالی روستای جیروود کشاورز و دامدار بودند. امروز با ساخت‌وساز ویلاها شغل اهالی هم تغییر کرده است. معمولا کوهنوردان برای تماشای زیبایی‌های چشمه تل چشمه و آبشار تل تنگه حدود یک کیلومتر از جاده اصلی دور می‌شوند و بعد از کوهنوردی برای استراحت ساعتی را به نوشیدن چای و تماشای آبشار می‌نشینند.»

یادداشت

سیدحامد موسوی

رابط هیئت‌رئیس شورایاران منطقه ۲

شورایاری، تضمین تحقق شهروندمداری

بررسی پیشینه مدیریت شهری در ایران نشان داده است که در طول تاریخ، مشارکت به‌گونه نوین در چهارچوب نهادهای مدنی به‌صورت یک فرایند پایدار وجود نداشته است. با شروع فعالیت شورایاری‌ها به‌عنوان نهادی برخاسته از دل محله‌ها با توجه به پراکندگی جغرافیایی شهر تهران و کثرت منتخبان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی دارای ساختار گسترده در پایتخت، زمینه این مشارکت فراهم شد.

در این زمینه نظام مدیریت شهری در یک تحول کلی از نظام متمرکز و ساختار از بالا به پایین به سوی نظام مشارکتی و از پایین به بالا حرکت کرد. به تبع آن نقش‌های کوچک اجتماعی و نهادهای محلی در این سطح بیش از پیش آشکار شد و این تحول ساختاری و مدیریتی محور اصلی مورد توجه مشارکت شهروندان در سطوح محلی است. برحسب این ضرورت در محله‌ها نهاد شورایاری‌ها با هدف محقق کردن حاکمیت شهروندان تشکیل شد. با شکل‌گیری این نهاد داوطلبانه مردمی و محله‌های ارتباط و تعامل سازنده و فراگیر بین ساکنان محدوده‌های محلی با یکدیگر از یک سو و با تشکل‌ها و نهادهای مردمی از سوی دیگر برقرار شد. در نهایت این ارتباط منجر به برقراری تعامل با ضلع سوم با عنوان نهادها و دستگاه‌های خدماتی و دستگاه‌های اجرایی کلانشهر تهران شده است.

توقع و انتظار شهروندان و مسئولان از شورایاران، همکاری و مشارکت همه‌جانبه در کاهش مشکلات شهر تهران است که در این‌باره نیاز به قوانین و حمایت‌های جدی‌تر از نمایندگان محلی شهروندان (شورایاران) ضروری است. شورایاران نقش غیرقابل انکاری در مدیریت امور شهری دارند که در صورت تقویت و حمایت بیشتر، کیفیت خدمت‌رسانی در محله‌ها بهبود چشمگیری پیدا خواهد کرد.

شورایاری‌ها از ۶ کارگروه اصلی «فرهنگی و اجتماعی» «سلامت و محیط‌زیست و خدمات شهری»، «برنامه و بودجه»، «عمران و ترافیک» «شهرداری» فعالیت‌های نوآورانه و خلاقانه در منطقه و محله‌ها تشکیل شده است.

همچنین در محله‌های ۲۱گانه منطقه مشکلات شهروندان از مدیران شهری به‌طور جدی پیگیری می‌شود.

شهروندان در محله‌های مختلف با بیان مشکلات عمرانی، ترافیک و شهری و ارائه درخواست‌های اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری به شورایاران محله خود می‌توانند اعضای شورایاری را در انتقال موضوعات شهری به مسئولان شهرداری باری دهند.

راه‌های ارتباطی شهروندان عزیز با شورایاران از طریق سراسرای محله و صفحه اینستاگرام ما به نشانی @sharayaram2 است.

آموزش انفرادی موسیقی

فرهنگسرای ملل با رعایت پروتکل‌های بهداشتی دوره‌های آموزش موسیقی را به‌صورت انفرادی برگزار می‌کند. این دوره‌ها که از ابتدای خرداد آغاز شده شامل رشته‌های تنبک و سننتور، گیتار، سه تار، دف و پیانو است. هنرجویان می‌توانند برای ثبت‌نام در کلاس‌های موسیقی به واحد آموزش فرهنگسرای ملل مراجعه کنند یا برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۲۲۲۱۳۰۱۹ تماس بگیرند.

خانه مجازی همپای کودک

این روزها فرهنگسرای ابن‌سینا خانه مجازی همپای کودک را برای کودکان به‌صورت آنلاین و زنده برگزار می‌کند. دوره آنلاین روزهای زوج با حضور ۵ تا ۸ نفر در هر کلاس و متناسب با گروه سنی کودکان برگزار می‌شود. برنامه‌های آموزشی در این دوره شامل دانش‌افزایی، توجه و تمرکز، ایده‌های خلاق، قصه و بازی، بازی‌های حرکتی و بازی و ریاضی است. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر یا ثبت‌نام با شماره ۴۶۰۴۶۵۸۸ تماس بگیرند.

بزرگداشت یاد امام (ره) در فرهنگسرا

فرهنگسرای امام(ره) خردادماه برنامه‌های ویژه متنوعی را با محوریت بزرگداشت سالگرد رحلت بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌کند. این برنامه‌ها با مشارکت «مرکز ترویج اندیشه و آثار امام خمینی(ره) شهرداری تهران» در فضای مجازی فرهنگسرای امام(ره) به نشانی imam.farhangsara برگزار می‌شود. روزنامه تک برگی، اینفوگرافی «به سبک روح الله»، موشن گرافیک با عنوان «سیرنو»، انتشار کلیپ با عنوان «مدح نور»، پوستر با نام «گل یادت» و خوانش کتاب نوجوانان از کتاب «من امام(ره) می‌شوم» از جمله برنامه‌هاست.

نمایشگاه مجازی عکس

بازدید از نمایشگاه‌های عکس و رفتن به گالری‌ها یکی از دلمشغولی‌های گروه‌های دوستانه است. اگر اهل بازدید از نمایشگاه و دل‌تنگ رفتن به گالری و نمایشگاه هستید این بار می‌توانید در فضای مجازی به تماشای نمایشگاه عکس طبیعت «پیام احمدی» بنشینید. عکس‌های او از امروز تا ۲۳ خرداد به مدت یک هفته روی دیوارهای گالری فرهنگسرای آفتاب است. برای بازدید مجازی می‌توانید به صفحه اینستاگرام فرهنگسرای آفتاب negarkhaneaftab به نشانی مراجعه کنید.

گردشگری

بازدید مجازی از خانه موزه شهید بهشتی

خانه موزه شهید بهشتی مانند همه موزه‌های دیگر پایتخت در روزهای کرونایی بازدید عمومی نداشت و بازدیدها در فضای مجازی و به‌صورت آنلاین بود. «فرامرز علیخانی» مدیر خانه موزه شهید بهشتی می‌گوید: «شهروندان می‌توانند در این تور مجازی از بخش‌های مختلف خانه مانند اتاق شورای انقلاب، عکس و اسناد موزه، بخش مرکز اسلامی هامبورگ، سالن نمایش موزه، وسایل شخصی، شجره‌نامه خانوادگی و تندیس شهید بهشتی و فرزندانش بازدید کنند.» علاقه‌مندان به بازدید مجازی می‌توانند به نشانی صفحه اینستاگرام beheshtimuseum مراجعه کنند.

